

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៦០៦/០១៤

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សម្បូរោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២១ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងបរិស្ថាន
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរបស់មេសាស្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រម ឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលរួមក្នុងអនុសញ្ញាពិសេស ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យចលនាជីកជញ្ជូន និងការបោះបង់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ឆ្លងដែន ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៦ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៤ នីតិកាលទី ៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភាពុំមានលទ្ធភាពពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់លើអត្ថបទច្បាប់នេះ បានទាន់ពេលវេលាស្របតាមមាត្រា ១១៣ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

**ច្បាប់
ស្តីពី**

**ការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលរួមក្នុងអនុសញ្ញា បាវែលស្តីពីការ
ត្រួតពិនិត្យថលនាធីកជញ្ជូន និងការបោះបង់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ក្នុងដែន ដែលធ្វើនៅ
ដីកជំរុំ និងការបោះបង់ចោលសំណល់
គ្រោះថ្នាក់ក្នុងដែន**

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលរួមក្នុងអនុសញ្ញា បាវែលស្តីពីការ
ត្រួតពិនិត្យថលនាធីកជញ្ជូន និងការបោះបង់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ក្នុងដែន ដែលធ្វើនៅ
ទីក្រុងបាវែល ប្រទេសស្វីស នាថ្ងៃទី ២២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៨៩ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំង
ស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញា
នេះ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៦
ព.ល.០៦០៦.២៧៨ ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ
នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី
ហត្ថលេខា
ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
នេស រដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ
ហត្ថលេខា
ម៉ុក ម៉ារ៉េត

**ច្បាប់
ស្តីពី**

**ការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលរួម
ក្នុងអនុសញ្ញាធីសែន ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យចលនា
ដីកសិកម្ម និងការបោះបង់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ក្នុងដែន
គ្រោះថ្នាក់ក្នុងដែន**

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលរួមក្នុងអនុសញ្ញា ៣៧ តាមស្តីពីការ
ត្រួតពិនិត្យចលនាដីកសិកម្ម និងការបោះបង់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ក្នុងដែន ដែលធ្វើនៅ
ទីក្រុង ប៉ារីស ប្រទេសស្វីស នាថ្ងៃទី ២២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៨៩ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំង
ស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

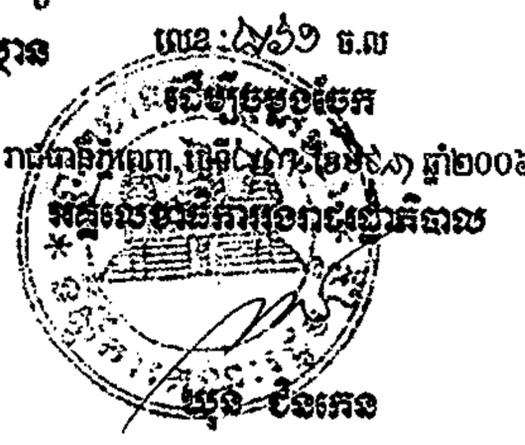
មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញា
នេះ ។

នៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៦
ពស.០៦០៦.២៧៨ ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ
នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី
ហត្ថលេខា
ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
នាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ
ហត្ថលេខា
ហ៊ុន ម៉ាណែត

វប

**អគ្គបទ អន្តរកិច្ចសន្យាប្រកាសសេស
ស្តីពី**

**ការគ្រប់គ្រងការចាត់ចែងនិងការដកចេញ
និងការបោះបង់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ស្តង់ដារ**

*Text of Basel Convention
on
the Control of Transboundary Movements
of Hazardous Wastes and Their disposal*

មាត្រា ១
វិសាលភាពរបស់អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ " បាសែល "

- ១- គោលបំណងរបស់អនុសញ្ញា គឺសំដៅលើប្រធានបទនៃការដឹកជញ្ជូនសំណល់ឆ្លងដែន ដែលជាប្រភេទសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ។
  - ក- ប្រភេទសំណល់ស្ថិតក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី I មិនត្រូវមានលក្ខណៈដូចសំណល់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី III ឡើយ ។
  - ខ- ប្រភេទសំណល់ដែលមិនស្ថិតក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ " ក " ប៉ុន្តែអាចកំណត់ ឬក៏អាចចាត់ទុកថាជាសំណល់គ្រោះថ្នាក់បាន ដោយយោងតាមច្បាប់នៃប្រទេសនិមួយៗរបស់ភាគី ដែលធ្វើការនាំចេញ នាំចូល និងធ្វើការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ ។
- ២- " សំណល់ដទៃទៀត " ដែលជាគោលបំណងរបស់អនុសញ្ញា គឺសំដៅលើប្រភេទសំណល់ដូចមានចែងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី II ។
- ៣- សំណល់ដែលមានជាតិវិទ្យុសកម្ម ពុំស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ " បាសែល " ទេ ប៉ុន្តែវាជាភារកិច្ចត្រួតពិនិត្យរបស់ប្រព័ន្ធអង្គការអន្តរជាតិ ដែលមានច្បាប់អន្តរជាតិកំណត់ទៅលើសារធាតុវិទ្យុសកម្មដាច់ដោយឡែក ។
- ៤- ការបញ្ចេញសំណល់ពីការប្រើប្រាស់ធម្មតាតាមនាវា ពុំស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់អនុសញ្ញានេះទេ ប៉ុន្តែវាស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ច្បាប់អន្តរជាតិផ្សេងៗទៀត ។

មាត្រា ២
និយមន័យ

- ១- " សំណល់ " ជាសារធាតុ ឬវត្ថុទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានបោះចោល ឬមានបំណងបោះចោល ឬត្រូវអោយបោះចោល ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ជាតិរបស់ប្រទេសនិមួយៗ ។
- ២- " ការត្រួតពិនិត្យ " ជាការប្រមូល ការដឹកជញ្ជូន និងការចាក់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត រួមទាំងការថែរក្សាទីលានចាក់សំណល់បន្ទាប់ពីធ្វើការចាក់ចោលរួចមក ។
- ៣- " ការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែន " ការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀតពីតំបន់មួយទៅតំបន់មួយផ្សេងទៀត ដែលតំបន់នោះស្ថិតនៅក្រោមអំណាចត្រួតត្រារបស់ប្រទេសផ្សេងគ្នា យ៉ាងហោចណាស់ត្រូវពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ដឹកជញ្ជូននៃប្រទេសចំនួនពីរដែរ ។
- ៤- " ការនោះបង់ចោល " រាល់ដំណើរការនៃការបោះបង់ចោលសំណល់ នឹងត្រូវបានបញ្ជាក់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី IV នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ " បាសែល " នេះ ។
- ៥- " ទីតាំងអនុញ្ញាត ឬបណ្ណាល័យសំរាប់ទុកដាក់សំណល់ " គឺសំដៅលើទីកន្លែង ឬមធ្យោបាយសំរាប់ការចាក់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយដំណើរការសំរាប់

គោលបំណងខាងលើ តាមរយៈអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធនៃប្រទេសដែលមានទឹកដីនៃ ឬមានមធ្យោបាយទុក ដាក់សំណល់ ។

- ៦- " **អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច** " ជាអាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាលមួយ ដែលបានចាត់តាំងដោយភាគីនិមួយៗ សំរាប់ ទទួលខុសត្រូវលើតំបន់ភូមិសាស្ត្រសមស្រប ការទទួលបានពីការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ក៏ដូចជាព័ត៌មានផ្សេងទៀតដែលទាក់ទងនឹងការដឹកជញ្ជូន និងការទទួល ខុសត្រូវ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រាទី ៦ ។
- ៧- " **ក្រុមការងាររួម** " ជាអង្គការរបស់ភាគីនិមួយៗ ដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី ៥ សំរាប់ទទួល ខុសត្រូវលើការផ្តល់ ឬការទទួលបានដូចដែលចែងនៅក្នុងមាត្រាទី ១៣ និង ១៦ ។
- ៨- " **ការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត** " អនុលោមទៅតាមទ្រឹស្តីបរិស្ថាន ការ ប្រតិបត្តិការរាល់ដំណាក់កាលអនុវត្តន៍ គឺសំដៅធានាអោយបាននូវការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ដើម្បីការពារសុខភាពមនុស្ស និងបរិស្ថានតាមរយៈការទប់ស្កាត់រាល់ឥទ្ធិពល គ្រោះថ្នាក់ដែលកើតឡើងដោយសារសំណល់នេះ ។
- ៩- " **តំបន់ដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ប្រទេស** " រួមមានដី តំបន់សមុទ្រ ឬអាកាស ដែលស្ថិតនៅក្រោមការចុះបញ្ជីព្រំដែនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់អន្តរជាតិ ដោយគោរពលើការការពារ សុខភាពមនុស្ស និងបរិស្ថាន ។
- ១០- " **ប្រទេសនាំចេញ** " គឺភាគីដែលបានធ្វើការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ដោយមានផែនការចាប់ផ្តើមដឹកចេញ ឬបានដឹកចេញទៅហើយ ។
- ១១- " **ប្រទេសនាំចូល** " គឺជាភាគីដែលទទួលរងការចាក់សំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ទៅតាមផែនការកំណត់ ឬក៏ស្តុកទុកដើម្បីចាក់នៅតំបន់ក្រៅពីការកំណត់របស់ច្បាប់ ។
- ១២- " **ប្រទេសសំរាប់ធ្វើការដឹកជញ្ជូនដ្ឋានកាត់បណ្តោះអាសន្ន** " ជាប្រទេសដែលអនុញ្ញាតអោយសកម្មភាព ដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀតឆ្លងកាត់ទៅកាន់ប្រទេសមួយទៀតទៅតាមការ កំណត់ ។
- ១៣- " **ប្រទេសដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ** " គឺភាគីដែលជាប្រទេសនាំចេញ នាំចូល ឬឆ្លងកាត់បណ្តោះ អាសន្ននូវសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតទោះបីមិនមែនជាសមាជិករបស់អនុសញ្ញា នេះក៏ដោយ ។
- ១៤- " **បុគ្គល** " ជាបុគ្គលស្របច្បាប់ ឬជាបុគ្គលដែលមិនស្របតាមច្បាប់ ។
- ១៥- " **គ្មាននាំចេញ** " ជាបុគ្គល ដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ប្រទេសនាំចេញណាមួយ ដែលបានរៀបចំការនាំចេញសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀតទៅកាន់កន្លែងដទៃ ។
- ១៦- " **គ្មាននាំចូល** " ជាបុគ្គល ដែលស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់ប្រទេសនាំចូលណាមួយ ដែល បានរៀបចំការនាំចូលនូវសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀតពីប្រទេសក្រៅ ។
- ១៧- " **អ្នកដឹកជញ្ជូន** " រាល់បុគ្គល ដែលអនុវត្តការដឹកជញ្ជូនផ្ទាល់នូវសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ ដទៃទៀត ពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត ។

- ១៨- " គ្មានបង្កើតសំណង់ " ជាបុគ្គលដែលបង្កើតសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ។
បើសិនមិនស្គាល់បុគ្គលដើម នោះអ្នកដែលកំពុងកាន់កាប់ត្រួតពិនិត្យជាម្ចាស់បង្កើតសំណល់ ។
- ១៩- " គ្មាននោះបង់សំណង់ទោស " ជាបុគ្គលដែលដឹកជញ្ជូន និងបោះចោលនូវសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀតដោយខ្លួនឯង ។
- ២០- " អង្គការដែលបានគោលនយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ច " ជាអង្គការដែលបង្កើតឡើងដោយរដ្ឋ ឬប្រទេសឯករាជ្យជាច្រើន ។ សមាជិកនៃរដ្ឋ ឬប្រទេសឯករាជ្យដែលបានបញ្ជូនទៅធ្វើជាសមត្ថកិច្ចតាមផ្នែកនីមួយៗ ត្រូវស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អនុសញ្ញានេះ និងបានអនុញ្ញាតត្រឹមត្រូវទៅតាមគោលការណ៍ផ្ទៃក្នុងទៅលើការចុះហត្ថលេខា ការសច្ចាប័ន ការទទួលកិច្ចព្រមព្រៀង ភាពបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវ ឬក៏ការយល់ព្រម ។
- ២១- " ភាគីកសិករខុសច្បាប់ " ជាការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ដូចដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងមាត្រាទី ៩ ។

មាត្រា ៣
និយមន័យលើសំណង់គ្រោះថ្នាក់របស់ប្រទេសនីមួយៗ

- ១- ភាគីនីមួយៗ នៅពេលចូលជាសមាជិកពេញសិទ្ធក្នុងអនុសញ្ញានេះបានរយៈពេល ៦ខែ ត្រូវរាយការណ៍ជូនលេខាធិការដ្ឋាន អំពីសំណល់ដទៃទៀតដែលពុំមានរាយឈ្មោះក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធទី I និងទី II ដែលត្រូវបានពិចារណា ឬកំណត់ថាជាសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ផ្អែកទៅតាមច្បាប់របស់ប្រទេសនីមួយៗ និងតម្រូវការស្តីពីកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗទាក់ទងនឹងនីតិវិធីនៃការដឹកជញ្ជូនសំណល់ប្រភេទខាងលើនេះ ។
- ២- រាល់ភាគីនីមួយៗត្រូវជូនដំណឹងជាបន្តបន្ទាប់ទៅកាន់លេខាធិការដ្ឋាន អំពីការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានសំខាន់ៗ ស្របតាមវាក្យខ័ណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះ ។
- ៣- លេខាធិការដ្ឋានត្រូវរាយការណ៍ដល់ភាគីទាំងអស់ជាបន្ទាន់ នូវព័ត៌មានដែលទទួលបានស្របទៅតាមវាក្យខ័ណ្ឌទី ១ និង ២ ក្នុងមាត្រានេះ ។
- ៤- អ្នកធ្វើរបាយការណ៍របស់ភាគីនីមួយៗ ដូចមានក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌទី ៣ ត្រូវទទួលខុសត្រូវលើព័ត៌មានរបស់ខ្លួន ដែលត្រូវបានបញ្ជូនទៅអោយភាគីផ្សេងទៀតតាមរយៈលេខាធិការដ្ឋាន ។

មាត្រា ៤
កសិករកិច្ចទូទៅ

- ១- ក- ភាគីនីមួយៗមានសិទ្ធិហាមឃាត់នូវការនាំយកមកចាក់ចោល នូវសំណល់គ្រោះថ្នាក់ រឺសំណល់ដទៃទៀត ហើយត្រូវរាយការណ៍ដល់ភាគីដទៃទៀតនូវសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួនដោយអនុលោមតាមមាត្រាទី ១៣ ។
- ខ- ភាគីនីមួយៗត្រូវហាមឃាត់ ឬមិនអនុញ្ញាតនូវការនាំចេញសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត

ទៅភាគីដែលបានធ្វើការហាមឃាត់រួចហើយនូវការនាំចូលសំណល់ទាំងនេះ នៅពេលបានជូន
ដំណឹងអនុលោមតាមវគ្គ " ក " ខាងលើ ។

គ- ភាគីនិមួយៗត្រូវហាមឃាត់ រឺមិនអនុញ្ញាតឱ្យនាំចេញសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត
បើសិនប្រទេសនាំចូលមិនបានធ្វើបញ្ជីឯកសារស្តីពីការនាំចូលអោយបានច្បាស់លាស់ ហើយក្នុង
ករណីប្រទេសនាំចូលនោះ មិនបានហាមឃាត់នូវការនាំចូលសំណល់នេះ ។

២- រាល់ភាគីនិមួយៗត្រូវអនុវត្តតាមវិធានការណ៍ដូចខាងក្រោមនេះ :

ក- ត្រូវធានាថាការបង្កើតសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ត្រូវបានប្រើវិធីកាត់បន្ថយ
ឱ្យនៅចំនួនអប្បបរមា ដោយគិតត្រឹមហេតុប៉ះពាល់ដល់សង្គម បច្ចេកវិទ្យា និងសេដ្ឋកិច្ច ។

ខ- ធានាឱ្យមាននីតិវិធីគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើការចាក់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត
តាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាន ពិសេសពង្រឹងលើផ្នែកគ្រប់គ្រងទីលានចាក់សំណល់នោះ
តែម្តង ។

គ- ធានាថាបុគ្គលដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ រឺសំណល់ដទៃទៀត
ត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងការការពារនូវការពុលរបស់សំណល់ ដែលកើតឡើងដោយ
សារការគ្រប់គ្រងរបស់គេ ។ បើសិនមានករណីបំពុលត្រូវកាត់បន្ថយការបំពុល ដើម្បីការពារ
កុំអោយប៉ះពាល់ដល់សុខភាពមនុស្ស និងគុណភាពបរិស្ថាន ។

ឃ- ធានាថាការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែននូវសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតនឹងត្រូវបានកាត់
បន្ថយអោយនៅចំនួនអប្បបរមាតាមទ្រឹស្តីបរិស្ថាន និងមានការគ្រប់គ្រងសំណល់អោយបាន
ត្រឹមត្រូវដើម្បីការពារសុខភាពមនុស្ស និងគុណភាពបរិស្ថាន និងទប់ស្កាត់នូវរាល់ឥទ្ធិពល
អាក្រក់ទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងដោយសារបញ្ហាសំណល់ ។

ង- មិនអនុញ្ញាតអោយមានការនាំចេញសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ទៅកាន់ប្រទេស
រឺទៅកាន់ក្រុមនៃប្រទេស ដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អង្គការសេដ្ឋកិច្ច រឺនយោបាយ
រួមតែមួយ ជាពិសេសប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលមានច្បាប់ហាមព្រមលើការនាំចូល
ឬបើសិនវាមានមូលហេតុបញ្ជាក់ថាសំណល់នឹងមិនអាចគ្រប់គ្រងបានតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស
បរិស្ថាន ដោយអនុលោមតាមការវិភាគដែលបានសំរេចដោយភាគីនៅក្នុងអង្គប្រជុំលើកទី១ ។

ច- ព័ត៌មានស្តីអំពីសំណើសុំធ្វើការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ រឺសំណល់ដទៃទៀត ត្រូវផ្តល់ទៅ
ឱ្យប្រទេសដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ អនុលោមតាមឧបសម្ព័ន្ធទី ៥ " ក " និងបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់អំពី
ឥទ្ធិពលប៉ះពាល់ដល់សុខភាពមនុស្ស និងបរិស្ថាន ដែលបណ្តាលមកពីការដឹកជញ្ជូននេះ ។

ន- បង្ការនូវការនាំចូលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត បើសិនជាមានហេតុផលបញ្ជាក់ថា
សំណល់ទាំងនោះពុំអាចគ្រប់គ្រងតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថានបាន ។

ដ- សហការជាមួយភាគីផ្សេងៗ និងអង្គការនានាដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈលេខាធិការដ្ឋានរួមមាន
ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានលើការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ដើម្បីបង្កើន
ការគ្រប់គ្រងសំណល់ទាំងនេះតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាន និងសំរេចជោគជ័យក្នុងការ

ទប់ស្កាត់ការដឹកជញ្ជូនសំណល់ដោយខុសច្បាប់ ។

- ៣- ភាគីនិមួយៗ បានកំណត់ថាការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀតដោយខុសច្បាប់ គឺជាបទឧក្រិដ្ឋ ។
- ៤- រាល់ភាគីនិមួយៗ ត្រូវអនុវត្តនូវវិធានការស្របច្បាប់ វិធានការរដ្ឋបាល និងវិធានការផ្សេងៗដើម្បី អនុវត្ត និងពង្រឹងច្បាប់ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញា រួមទាំងវិធានការនានាដើម្បី ទប់ស្កាត់ និងដាក់ទណ្ឌកម្មដល់ការប្រព្រឹត្តល្មើសចំពោះអនុសញ្ញានេះ ។
- ៥- ភាគីនិមួយៗមិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យមានការនាំចេញសំណល់គ្រោះថ្នាក់ រឺសំណល់ដទៃទៀតទៅកាន់ ភាគីដែលពុំមែនជាសមាជិកអនុសញ្ញាពិសេស រឺក៏នាំចូលប្រភេទសំណល់នេះមកពីប្រទេសដែល ពុំមែនជាសមាជិកអនុសញ្ញាពិសេសចូលមកកាន់ប្រទេសខ្លួនឡើយ ។
- ៦- ភាគីនិមួយៗមិនត្រូវយល់ព្រមនូវការសុំនាំចេញសំណល់គ្រោះថ្នាក់ រឺសំណល់ដទៃទៀតទៅចាក់ ចោលក្នុងតំបន់ដែលមានវិការន្តរ 60° អង្ស ឬទោះជាសំណល់ទាំងនោះមិនមែនជាប្រធានបទ សំរាប់ការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែនក៏ដោយ ។
- ៧- លើសពីនោះទៀត ភាគីទាំងអស់ត្រូវ :
  - ក- ហាមឃាត់បុគ្គលទាំងអស់ ផ្អែកទៅតាមច្បាប់កំណត់របស់ប្រទេសនិមួយៗ ស្តីពីការដឹកជញ្ជូន ឬចាក់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត លើកលែងតែបុគ្គលនោះទទួលបាន ការអនុញ្ញាតអោយអនុវត្តជាមុន ។
  - ខ- រាល់ការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែននូវសំណល់គ្រោះថ្នាក់ រឺសំណល់ដទៃទៀត ត្រូវតែធ្វើការវេចខ្ចប់ បិទផ្ទាំងសញ្ញា និងដឹកជញ្ជូនដោយមានការព្រមព្រៀង និងទទួលស្គាល់តាមច្បាប់ និងតាម ស្តង់ដារអន្តរជាតិ ។ រីឯរបាយការណ៍ដែលបានធ្វើឡើង ត្រូវមានការទទួលស្គាល់ជាលក្ខណៈ អន្តរជាតិ ។
  - គ- រាល់ការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែននូវសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ត្រូវមានឯកសារ ភ្ជាប់ជាមួយស្តីពីចំនុចចាប់ផ្តើមដឹកជញ្ជូនចេញ និងចំនុចចាក់ចោលសំណល់ ។
- ៨- ភាគីនិមួយៗ ត្រូវទាមទារអោយមានការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតដែល ត្រូវនាំចេញតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាន ក្នុងប្រទេសដែលនាំចូល ឬកន្លែងផ្សេងៗទៀត ។ គោលការណ៍ណែនាំដែលជាប្រធានបទរបស់អនុសញ្ញាអន្តរជាតិពិសេសសំរាប់ការគ្រប់គ្រងសំណល់ តាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាន នឹងត្រូវលើកយកមកធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្តរវាងភាគីទាំងសងខាង នៅក្នុងជំនួបលើកទី ១ ។
- ៩- ភាគីនិមួយៗត្រូវជ្រើសរើសយកវិធានការណ៍សមស្រប ដើម្បីធានាថាការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀតនឹងត្រូវបានអនុញ្ញាត លើសិន :
  - ក- ប្រទេសនាំចេញគ្មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ ទៅលើផ្នែកបច្ចេកទេស សំភារៈចាំបាច់សមត្ថភាព ឬទីលានចាក់អោយបានសមស្រប ដើម្បីបោះចោលសំណល់ដោយផ្អែកទៅតាមលក្ខណៈ បច្ចេកទេសបរិស្ថាន និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

- ខ- សំណល់ទាំងនេះ មានវត្តមានដើម្បីសំរាប់ការកែច្នៃ និងទាញយកមកប្រើប្រាស់ឡើងវិញ ក្នុង វិស័យឧស្សាហកម្មនៃប្រទេសនាំចូល ។
- គ- អនុលោមតាមការវិនិច្ឆ័យរបស់ភាគីផ្សេងទៀត ការដឹកជញ្ជូនសំណល់ឆ្លងដែននេះ នឹងត្រូវបាន សំរេចដោះស្រាយដោយភាគីនិមួយៗ ក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃការវិនិច្ឆ័យដោយស្របតាមការចែង របស់អនុសញ្ញានេះ ។
- ១០- កាតព្វកិច្ចរបស់ប្រទេសនិមួយៗ ដែលជាសមាជិករបស់អនុសញ្ញានេះ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះ សំណល់គ្រោះថ្នាក់ ដែលខ្លួនបានបង្កើតអោយបានត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាន ដោយមិនត្រូវស្ថិតនៅក្រោមលក្ខខណ្ឌផ្សេងរបស់ប្រទេសនាំចូល ឬប្រទេសដែលឆ្លងកាត់ឡើយ ។
- ១១- អនុសញ្ញានេះមិនបានរារាំង ដល់សេចក្តីត្រូវការបន្ថែមរបស់ភាគីនិមួយៗ ស្របតាមសេចក្តីចែង របស់អនុសញ្ញានេះ និងអនុលោមតាមបទបញ្ជាគិរបស់ច្បាប់អន្តរជាតិ ដើម្បីការពារសុខភាព មនុស្ស និងគុណភាពបរិស្ថានឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ។
- ១២- អនុសញ្ញានេះមិនធ្វើអោយមានការប៉ះពាល់ ដល់អធិបត្តេយ្យភាពដែនសមុទ្រប្រទេសនិមួយៗ ដោយផ្អែកទៅតាមច្បាប់អន្តរជាតិ និងអំណាចច្បាប់ និងយុត្តាធិការចំពោះប្រទេស ដែលមាន តំបន់សេដ្ឋកិច្ចម រួម និងនៅក្នុងទ្វីបរបស់គេដោយអនុលោមតាមច្បាប់អន្តរជាតិ និងការដឹកជញ្ជូន តាមនាវាឬតាមយន្តហោះ នៃប្រទេសទាំងអស់ក៏ដូចជា តាមច្បាប់នាវាចរណ៍ និងសិទ្ធិសេរីភាព ដូចដែលបានចែង ក្នុងច្បាប់អន្តរជាតិ ។
- ១៣- ភាគីនិមួយៗត្រូវទទួលខុសត្រូវចាំបាច់ ក្នុងការពិនិត្យឡើងវិញលើលទ្ធភាពក្នុងការកាត់បន្ថយ បរិមាណ ឬកំរិតជាតិពុលនៃសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ដែលបាននាំចេញទៅ ប្រទេសដទៃ ជាពិសេសចំពោះប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ។

មាត្រា ៥
ការបង្កើតក្រុមអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងក្រុមការងាររួម

ដើម្បីសំរួលក្នុងការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ភាគីនិមួយៗត្រូវតែ :

- ១- ចាត់តាំង ឬបង្កើតក្រុមអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬក្រុមការងាររួមមួយ ។ ក្រុមអាជ្ញាធរមាន សមត្ថកិច្ចនឹងត្រូវបានធ្វើការចាត់តាំងឡើងដើម្បីទទួលបានការប្រកាស ក្នុងករណីឆ្លងកាត់ប្រទេស ។
- ២- ពេលចូលជាសមាជិកពេញសិទ្ធិរបស់អនុសញ្ញានេះបានរយៈពេលបីខែ ភាគីនិមួយៗត្រូវរាយការណ៍ ជូនលេខាធិការដ្ឋានអំពីការតែងតាំងសមាសភាពនៃក្រុមអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងក្រុមការងាររួម ។
- ៣- រាយការណ៍ជូនលេខាធិការដ្ឋានអោយបានរយៈពេលមួយខែ អំពីសេចក្តីសំរេចលើការផ្លាស់ប្តូរនានា ដែលទាក់ទងនឹងការតែងតាំងក្រុមការងាររួម ឬក្រុមអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដូចដែលបានចែង នៅក្នុងវគ្គទី ២ នៃមាត្រានេះ ។

មាត្រា ៦
ការដឹកជញ្ជូននូវផលិតផលកសិកម្ម

- 1- ប្រទេសនាំចេញត្រូវចេញប្រកាស ឬស្នើសុំម្ចាស់បង្កើត និងម្ចាស់នាំចេញសំណល់ឱ្យរាយការណ៍ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ តាមរយៈក្រុមអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសនាំចេញនោះ និងអាជ្ញាធរមាន សមត្ថកិច្ចរបស់ប្រទេសដែលពាក់ព័ន្ធ អំពីសំណើសុំលើការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែននូវសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ។ ការប្រកាសនេះត្រូវមានជាបាយកណ៍ និងព័ត៌មានជាក់លាក់ ដូចមានចែង នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៥ "ក" រួមទាំងការប្រើប្រាស់ភាសាដែលប្រទេសនាំចូលអាចទទួលយល់ព្រម ។ សេចក្តីប្រកាសនេះ ត្រូវផ្ញើទៅកាន់ប្រទេសដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការដឹកជញ្ជូននេះ ។
- ២- ប្រទេសនាំចូលត្រូវទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការប្រកាសជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដូចជា ការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើ ការដឹកជញ្ជូនដោយមានលក្ខខណ្ឌ ឬគ្មានលក្ខខណ្ឌ ការបដិសេធលើការដឹកជញ្ជូន និងសំណើ សុំព័ត៌មានបន្ថែម ។ ឯកសារថតចម្លង ស្តីពីការទទួលខុសត្រូវដំណាក់កាលចុងក្រោយរបស់ ប្រទេសនាំចូល ត្រូវផ្ញើទៅកាន់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសពាក់ព័ន្ធ ដែលជាតួភាគី ។
- ៣- ប្រទេសនាំចេញ មិនត្រូវអនុញ្ញាតអោយម្ចាស់បង្កើត ឬម្ចាស់នាំចេញសំណល់ចាប់ផ្តើមធ្វើការ ដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែន លុះត្រាតែប្រទេសនាំចេញទាំងនោះទទួលបានការបញ្ជាក់ថា :
  - ក- អ្នកប្រកាសបានទទួលលិខិតអនុញ្ញាតពីប្រទេសនាំចូល
  - ខ- អ្នកប្រកាសបានទទួលការបញ្ជាក់ពីប្រទេសនាំចូលនូវកិច្ចសន្យារវាងម្ចាស់នាំចេញ និងម្ចាស់ បោះបង់ចោល ដោយបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ពីការគ្រប់គ្រងសំណល់តាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស បរិស្ថានត្រឹមត្រូវ ។
- ៤- រាល់ប្រទេសឆ្លងកាត់ដែលជាតួភាគី ត្រូវទទួលស្គាល់ជាបន្ទាន់ នូវបង្កាន់ដៃរបស់អ្នកប្រកាស ។ ប្រទេសដែលសំណល់ត្រូវធ្វើការឆ្លងកាត់ អាចធ្វើយតបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរក្នុងអំឡុងពេល៦០ថ្ងៃ សំរាប់ការអនុញ្ញាតដល់ការដឹកជញ្ជូនដោយមានលក្ខខណ្ឌ ឬគ្មានលក្ខខណ្ឌ និងភ្ជាប់លិខិតបដិសេធលើការអនុញ្ញាតនៃការដឹកជញ្ជូន ឬការស្នើព័ត៌មានបន្ថែមនានា ។
 ប្រទេសនាំចេញមិនត្រូវអនុញ្ញាតអោយចាប់ដំណើរការដឹកជញ្ជូន ដរាបណាមិនទាន់ទទួលលិខិត អនុញ្ញាតពីប្រទេសដែលត្រូវឆ្លងកាត់ ។ នោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បើសិននៅពេលណាមួយភាគី សំរេចថាមិនត្រូវការកិច្ចព្រមព្រៀងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរក្នុងលក្ខខណ្ឌទូទៅ ឬជាក់លាក់ណាមួយលើ ការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតឆ្លងកាត់ប្រទេសខ្លួន ឬមានការកែប្រែលើ តំរូវការផ្សេងៗ នោះនឹងត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់នូវសេចក្តីសំរេចរបស់ខ្លួនដល់តួភាគីទៀត យោង តាមមាត្រាទី ១៣ ។ ក្នុងករណីយឺតយ៉ាវដោយប្រទេសនាំចេញមិនទទួលបានលិខិតយតបក្នុងរយៈ ពេល៦០ថ្ងៃ ក្រោយពីទទួលបាននូវបង្កាន់ដៃប្រកាសរបស់ប្រទេសឆ្លងកាត់ នោះប្រទេសនាំចេញ អាចអនុញ្ញាតអោយម្ចាស់នាំចេញ ប្តឹងពីប្រទេសឆ្លងកាត់នោះបាន ។
- ៥- ក្នុងករណីដឹកជញ្ជូនសំណល់ ដែលបានកំណត់ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ឬបានចាត់ទុកជាសំណល់ គ្រោះថ្នាក់ លុះត្រាតែកំណត់ដោយ :

- ក- ប្រទេសនាំចេញ ត្រូវអនុវត្តទៅតាមតម្រូវការក្នុងវគ្គទី ៩ នៃមាត្រានេះ ដែលលើកពីករណី ពាក់ព័ន្ធនឹងម្ចាស់នាំចូល ម្ចាស់បោះបង់ចោល ហើយប្រទេសនាំចូលត្រូវស្នើសុំ Mutatis Mutandis ចំពោះម្ចាស់នាំចេញ និងប្រទេសនាំចេញរៀងៗខ្លួន ។
- ខ- ប្រទេសនាំចូល ឬដោយប្រទេសឆ្លងកាត់ដែលជាតួភាគីជាមួយប្រទេសនាំចូល ត្រូវអនុវត្តទៅ តាមតម្រូវការក្នុងវគ្គទី ១ ៣ ៤ និង ៦ នៃមាត្រានេះ ហើយប្រទេសនាំចេញត្រូវស្នើសុំ Mutatis Mutandis ចំពោះម្ចាស់នាំចូល ម្ចាស់បោះបង់ចោល ឬប្រទេសនាំចូលរៀងៗខ្លួន ។
- គ- សេចក្តីចែងក្នុងវគ្គទី៤ ចំពោះប្រទេសដែលត្រូវឆ្លងកាត់ត្រូវអនុវត្តសំរាប់ប្រទេសទាំងអស់នេះ ។
- ង- ប្រទេសនាំចេញជាកម្មវត្ថុនៃការផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតដោយប្រទេសជាប់ពាក់ព័ន្ធ សំរាប់ការអនុញ្ញាត ម្ចាស់បង្កើត ឬម្ចាស់នាំចេញប្រើប្រាស់ប្រកាសទូទៅ អំពីការដឹកជញ្ជូនជាប្រចាំសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតដែលមានលក្ខណៈរូប និងលក្ខណៈគីមីដូចគ្នាទៅប្រទេសដែលទទួលសំណល់ ដោយត្រូវឆ្លងកាត់តាមទីចាត់ការគយផ្នែកច្រកចេញនៃប្រទេសនាំចេញ និងតាមរយៈទីចាត់ការគយ ផ្នែកច្រកចូលនៃប្រទេសនាំចូល ។ ក្នុងការឆ្លងកាត់ ត្រូវទាក់ទងនឹងទីចាត់ការគយផ្នែកច្រកចេញ និងច្រកចូលរបស់ប្រទេសដែលត្រូវឆ្លងកាត់ ។
- ឃ- តាមរយៈលិខិតអនុញ្ញាតជាផ្លូវការ ប្រទេសពាក់ព័ន្ធអាចប្រើប្រាស់ប្រកាសទូទៅ ដោយយោងតាម សេចក្តីចែងក្នុងវគ្គទី ៦ លើការផ្តល់ព័ត៌មានជាក់លាក់ដូចជាអំពីបរិមាណពិតប្រាកដ ឬបញ្ជីរ រៀបរាប់ពីរយៈពេលដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ។
- ង- លិខិតអនុញ្ញាត និងការប្រកាសទូទៅទាក់ទងនឹងវគ្គទី ៦ និង ៧ អាចមានអទិភាពប្រើប្រាស់លើ ការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀតក្នុងរយៈពេលអតិបរិមាណចំនួន ១២ខែ ។
- ច- ភាគីទាំងឡាយ ត្រូវស្នើសុំដល់បុគ្គល ដែលទទួលខុសត្រូវលើការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ឱ្យចុះហត្ថលេខាក្នុងឯកសារ ឬក្នុងបង្កាន់ដៃ ។ ហើយក៏ត្រូវស្នើសុំផងដែរ ដល់ប្រទេសទទួលសំណល់ឱ្យរាយការណ៍ជូនម្ចាស់នាំចេញ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេស នាំចេញនូវបង្កាន់ដៃ ដែលបញ្ជាក់ថាបានបំពេញការចាក់ចោលសំណល់ទៅតាមសេចក្តីប្រកាស ។ បើសិនប្រទេសនាំចេញមិនបានទទួលព័ត៌មាននេះ នោះអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសនាំចេញ ឬម្ចាស់នាំចេញត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងទៅកាន់ប្រទេសនាំចូល ។
- ១០- ការប្រកាស និងការឆ្លើយតបដែលជាតម្រូវការរបស់មាត្រានេះ ត្រូវធ្វើបញ្ជូនទៅអាជ្ញាធររបស់ ភាគីពាក់ព័ន្ធ ឬអាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាលក្នុងករណី ដែលពុំមែនជាតួភាគីក្នុងការដឹកជញ្ជូន ។
- ១១- រាល់ការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតត្រូវតែមានការធានារ៉ាប់រងវិញ្ញាបនប័ត្រ ឬការធានាខុសត្រូវដែលជាសំណូមពររបស់ប្រទេសនាំចូល និងប្រទេសឆ្លងកាត់ ដែលជាតួភាគី ។

មាត្រា ៧

**ការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត
ពីប្រទេសមួយជាសមាជិករបស់អនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងស្រុង
ទៅកាន់ប្រទេសមួយទៀត ដែលមិនមែនជាសមាជិក**

វគ្គទី ១ នៃមាត្រាទី ៦ របស់អនុសញ្ញានេះត្រូវអោយមានការស្នើសុំ Mutatis Mutandis ដើម្បី
ធ្វើការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតពីប្រទេសមួយជាសមាជិកអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ
បាវែលទៅកាន់ប្រទេសមួយទៀត ដែលមិនមែនជាសមាជិក ។

មាត្រា ៨

ការទារសំរាប់ការនាំចូលជាថ្មីវិញ

នៅពេលដែលការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយ
ប្រទេសពាក់ព័ន្ធ ប៉ុន្តែប្រធានបទមួយចំនួនដែលបានចែងក្នុងអនុសញ្ញាមិនទាន់បានបំពេញអោយបាន
គ្រប់ជ្រុងជ្រោយដូចមានក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង នោះការចាក់សំណល់នឹងចាត់ទុកថាជារឿងបតាមលក្ខណៈ
បច្ចេកទេសបរិស្ថាន នោះប្រទេសនាំចេញត្រូវធានានឹងយកសំណល់នោះត្រឡប់ទៅវិញក្នុងកំឡុងពេល
៩០ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃ ដែលប្រទេសនាំចូលបានជូនដំណឹងទៅប្រទេសនាំចេញ និងទៅលេខាធិការដ្ឋាន
អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ "បាវែល" ឬគិតចាប់ពីពេលដែលប្រទេសជាប់ពាក់ព័ន្ធ បានព្រមព្រៀងគ្នា ។
នៅទីបញ្ចប់ប្រទេស នាំចេញនិងប្រទេសត្រូវឆ្លងកាត់មិនត្រូវបង្កការរារាំង រំខានការដឹកជញ្ជូនសំណល់
ទាំងនេះទៅប្រទេសនាំចេញទេ ។

មាត្រា ៩

ការដឹកជញ្ជូនខុសច្បាប់

- ១- គោលបំណងរបស់អនុសញ្ញានេះ សំដៅលើការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត
ដែលចាត់ទុកជាការដឹកជញ្ជូនខុសច្បាប់បើ :
  - ក- មិនបានផ្តល់ការប្រកាសដល់ប្រទេសជាប់ពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដូចមានចែងក្នុងអនុសញ្ញានេះ ។
  - ខ- គ្មានការយល់ព្រមពីប្រទេសដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ ដូចមានចែងក្នុងអនុសញ្ញានេះ ។
  - គ- លិខិតអនុញ្ញាតរបស់ប្រទេសជាប់ពាក់ព័ន្ធត្រូវបានការកែបន្លំ ឬមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។
  - ឃ- មិនបានបញ្ជាក់គ្រប់គ្រាន់តាមឯកសារ
    - ១- លទ្ធផលនៃការបោះបង់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ផ្ទុយពីគោលការណ៍
របស់អនុសញ្ញា និងច្បាប់អន្តរជាតិ ។
- ២- ក្នុងករណីការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ចាត់ទុកជាការដឹកជញ្ជូនខុសច្បាប់
ប្រទេសនាំចេញត្រូវធានាខុសត្រូវចំពោះសំណល់របស់គេ :
  - ក- ម្ចាស់នាំចេញ ឬម្ចាស់បង្កើតសំណល់ ត្រូវដឹកជញ្ជូនត្រលប់ទៅប្រទេសខ្លួន ឬទៅប្រទេស
នាំចេញវិញ បើសិនចាំបាច់ គឺត្រូវដឹកជញ្ជូនដោយខ្លួនឯង ។

- ១- អនុលោមតាមសេចក្តីចែងរបស់អនុសញ្ញា ក្នុងកំឡុងពេល៣០ថ្ងៃក្រោយពីមានការជូនដំណឹង ចំពោះការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតមានលក្ខណៈខុសច្បាប់ ប្រទេសនាំចេញត្រូវដឹកជញ្ជូនសំណល់របស់ខ្លួន ទៅកាន់ប្រទេសនាំចេញវិញ ។ រីឯភាគី ពាក់ព័ន្ធ មិនត្រូវប្រឆាំងរារាំងដល់ការដឹកជញ្ជូនសំណល់នេះទេ ។
- ៣- ក្នុងករណីដែលការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ចាត់ទុកជាការដឹកជញ្ជូន ខុសច្បាប់ដែលបណ្តាលពីការដឹកនាំរបស់ម្ចាស់នាំចូល ឬម្ចាស់បោះបង់ចោល នោះប្រទេស នាំចូលត្រូវធានាថាសំណល់នេះ ត្រូវបានចាក់ចោលតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាន ដោយ ម្ចាស់នាំចូល ឬដោយបុគ្គលដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការចាក់សំណល់នេះ បើសិនជាចាំបាច់ដោយ ខ្លួនឯងក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃនៃការដឹកជញ្ជូនខុសច្បាប់បានដឹងដោយប្រទេសនាំចូល ឬក្នុងរយៈពេលដែលប្រទេសពាក់ព័ន្ធមានការយល់ព្រមគ្នា ។ នៅទីបញ្ចប់ប្រទេសពាក់ព័ន្ធ ត្រូវ សហការគ្នាក្នុងការចាក់សំណល់ចោល តាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាន ។
- ៤- ក្នុងករណីការទទួលខុសត្រូវលើការដឹកជញ្ជូនខុសច្បាប់ មិនអាចកំណត់បានទៅលើម្ចាស់នាំចេញ ម្ចាស់បង្កើត ម្ចាស់នាំចូល ឬអ្នកចាក់សំណល់ចោល នោះភាគីពាក់ព័ន្ធ ឬភាគីផ្សេងៗទៀត ត្រូវធានាថាតាមរយៈការសហការគ្នា ការបោះបង់សំណល់ដែលមានបញ្ហាត្រូវប្រព្រឹត្តឡើងយ៉ាង ឆាប់រហ័សតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាននៃប្រទេសនាំចេញ និងប្រទេសនាំចូល ឬកន្លែង ផ្សេងៗទៀតដែលគិតថាជាកន្លែងសមរម្យ ។
- ៥- ភាគីនិមួយៗ ត្រូវធ្វើការបង្ហាញពីច្បាប់ជាតិ ឬច្បាប់ក្នុងស្រុកដ៏សមស្របសំរាប់ការពារ និងដាក់ ទណ្ឌកម្មដល់ការដឹកជញ្ជូនសំណល់ខុសច្បាប់ ។ ភាគីនិមួយៗត្រូវសហការគ្នាអនុវត្តទិសដៅ មាត្រានេះអោយមានប្រសិទ្ធភាព ។

មាត្រា ១០

ការសហការជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ

- ១- ភាគីនិមួយៗ ត្រូវសហការគ្នាដើម្បីបង្កើន និងសំរេចអោយបានលទ្ធផលល្អក្នុងការគ្រប់គ្រង សំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាន ។
- ២- នៅទីបញ្ចប់នេះភាគីនិមួយៗត្រូវ :
  - ក- ផ្អែកទៅតាមសំណើ ត្រូវបង្កើតព័ត៌មានដែលមានលក្ខណៈទ្វេភាគី ឬពហុភាគីដើម្បីបង្កើន ការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ លើការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត រាប់បញ្ចូលទាំងស្តង់ដារតាមបច្ចេកទេស និងការអនុវត្តទៅលើការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ។
  - ខ- សហការគ្នាក្នុងការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ នូវឥទ្ធិពលប៉ះពាល់ទៅលើសុខភាពមនុស្ស និងបរិស្ថាន ដែលបណ្តាលមកពីការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ។
  - គ- សហការគ្នាក្នុងការអនុវត្តតាមច្បាប់ជាតិ បទបញ្ជា និងគោលនយោបាយរបស់ភាគីនិមួយៗ ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ និងការអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យាបរិស្ថានថ្មី ដែលបង្កើតបរិមាណសំណល់ក្នុង

កំរិតទាប និងបង្កើនការកែប្រែបច្ចេកវិទ្យាដែលមានស្រាប់ ដើម្បីកាត់បន្ថយការបង្កើតសំណល់ និងសំរេចនូវការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទៅតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាន រាប់បញ្ចូលទាំង ការសិក្សាលើឥទ្ធិពលសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងស្ថានភាពបរិស្ថាន ដែលបណ្តាលមកពីបច្ចេកវិទ្យាថ្មី ឬបច្ចេកវិទ្យាដែលបានកែលំអរ ។

២២- សហការគ្នាយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ជាតិ បទបញ្ជា និងគោលនយោបាយរបស់ភាគីនីមួយៗ ក្នុងការផ្លាស់ប្តូរបច្ចេកវិទ្យា និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ផ្អែកតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាន ។ ត្រូវសហការផងដែរក្នុងការពង្រីក និងពង្រឹងសមត្ថភាពជំនាញជាមួយភាគីដទៃទៀត ជាពិសេសវាជាតំរូវការ និងជាសំណើផ្នែកជំនួយបច្ចេកទេសចំពោះបញ្ហាគ្រប់គ្រងសំណល់នេះ ។

១- សហការគ្នា ក្នុងការពង្រឹងគោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេស និងច្បាប់អនុវត្តការងារ ។

៣- ភាគីនីមួយៗ ត្រូវអនុវត្តការងារអោយបានល្អប្រសើរ ក្នុងន័យរួមសហការគ្នាដើម្បីជួយប្រទេសដែលកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការអនុវត្តន៍មាត្រាទី ៤ ចំនុច ក ខ គ និង ២ ក្នុងវគ្គទី ២ នេះ ។

៤- គិតគូរដល់សេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ការសហការគ្នារវាងភាគីនីមួយៗ និងសមត្ថកិច្ចរបស់អង្គការអន្តរជាតិ ដោយលើកទឹកចិត្តដើម្បីបង្កើន Inter-alia ចំណេះដឹងរបស់ប្រជាជនអោយកាន់តែប្រសើរឡើងលើការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត និងការជ្រើសរើសយកបច្ចេកវិទ្យាថ្មីដែលមានបរិមាណសំណល់ក្នុងកំរិតទាប ។

មាត្រា ១១

កិច្ចព្រមព្រៀងលក្ខណៈជាទ្វេភាគី ពហុភាគី និងតំបន់

១- ទោះបីមានការចែងក្នុងមាត្រាទី ៤ វគ្គទី ៥ ក៏ដោយ ភាគីនីមួយៗអាចចូលរួមបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងជាលក្ខណៈទ្វេភាគី ពហុភាគី ឬ តំបន់រួមដោយផ្អែកទៅលើការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែននូវសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតជាមួយគ្នាភាគីជាសមាជិក ឬមិនមែនជាសមាជិករបស់អនុសញ្ញានេះបាន ដោយស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌព្រមព្រៀងគ្នា ឬរៀបចំដឹកជញ្ជូនសំណល់ ដោយមិនអនុវត្តការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតខុសពីការគ្រប់គ្រងតាមបច្ចេកទេសបរិស្ថានដូចមានចែងក្នុងអនុសញ្ញានេះ ។ ការឯកភាពគ្នា ឬការរៀបចំការដឹកជញ្ជូនសំណល់នេះត្រូវបញ្ជាក់ច្បាស់លើសេចក្តីចែង ស្តីអំពីការគ្រប់គ្រងបរិស្ថានដែលជាគោលបំណងរបស់អនុសញ្ញាអន្តរជាតិពិសេស ហើយជាពិសេសគិតត្រឹមលើផលប្រយោជន៍របស់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ។

២- ភាគីនីមួយៗត្រូវរាយការណ៍ដល់លេខាធិការដ្ឋានអំពីកិច្ចព្រមព្រៀងលក្ខណៈជាទ្វេភាគី ពហុភាគី តំបន់ ឬការរៀបចំណាមួយយោងទៅតាមវគ្គទី ១ ដែលគេបានចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់អនុសញ្ញា ក្នុងទិសដៅត្រួតពិនិត្យការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតឆ្លងដែនដែលធ្វើឡើងដោយភាគីដែលស្ថិតក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។ សេចក្តីចែងនៃអនុសញ្ញានេះ

មិនធ្វើអោយមានការប្រែប្រួលលើការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែន ដែលប្រព្រឹត្តទៀងស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀង ដោយអនុវត្តការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត តាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស បរិស្ថានត្រឹមត្រូវទៅតាមតម្រូវការរបស់អនុសញ្ញា ។

មាត្រា ១២

ការពិគ្រោះលើការទទួលខុសត្រូវរបស់អនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងសង

រាល់ភាគីនិមួយៗត្រូវសហការត្រួតពិនិត្យដើម្បីអនុម័តលើគោលការណ៍រៀបចំច្បាប់ និងនីតិវិធី លើការទទួលខុសត្រូវ និងការចេញសងរាល់ការខូចខាតទាំងឡាយ ដែលបណ្តាលមកពីការដឹកជញ្ជូន សំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតឆ្លងដែន ។

មាត្រា ១៣

ការបញ្ជូនព័ត៌មាន

១- ភាគីនិមួយៗត្រូវមានការយល់ដឹង និងធានារ៉ាប់រងក្នុងករណីមានគ្រោះថ្នាក់ចៃដន្យ នៅពេលគេ កំពុងធ្វើការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ឬពេលចាក់ចោល ដែលបង្ក គ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្ស និងគុណភាពបរិស្ថានក្នុងប្រទេសផ្សេងៗទៀត ភាគីនោះត្រូវ ប្រកាសជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ ។

២- តួភាគីនិមួយៗត្រូវរាយការណ៍ដល់គ្រប់ភាគីនានា តាមរយៈលេខាធិការដ្ឋានអំពី :

- ក- ការផ្លាស់ប្តូរត្រូវប្រព្រឹត្តតាមការកំណត់របស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងក្រុមការងាររួម អនុលោមតាមសេចក្តីចែងក្នុងមាត្រាទី ៥ ។
- ខ- ការផ្លាស់ប្តូរនិយមន័យរបស់សំណល់គ្រោះថ្នាក់តាមប្រទេសនិមួយៗរបស់ខ្លួន អនុលោមតាម សេចក្តីចែងក្នុងមាត្រាទី ៣ អោយបានឆាប់រហ័សទៅតាមលទ្ធភាព ។
- គ- សេចក្តីសំរេចនានា ដែលធ្វើឡើងដោយភាគីនិមួយៗ មិនអាចចាត់ទុកជាសេចក្តីយល់ព្រមរួម ឬផ្នែកខ្លះក្នុងការនាំចូលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតទៅចាក់ចោលនៅតំបន់ដែល ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ច្បាប់ជាតិនៃភាគីនោះ ។
- ឃ- សេចក្តីសំរេចនានា ដែលកំណត់ឡើងដោយភាគីនិមួយៗ សំដៅកំរិតកំណត់ ឬហាមឃាត់ ការនាំចេញសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ។
- ង- តម្រូវការព័ត៌មានផ្សេងៗ អនុលោមតាមសេចក្តីចែងក្នុងវគ្គទី ៤ នៃមាត្រានេះ ។

៣- ភាគីនិមួយៗ ដែលមានច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិនានា ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ដល់អង្គសន្និសីទភាគី តាមរយៈលេខាធិការដ្ឋាន ស្របតាមសេចក្តីចែងក្នុងមាត្រាទី ១៥ មុនពេលបំណាច់ឆ្នាំ ។ នៅក្នុងរបាយការណ៍នៃឆ្នាំកន្លងទៅ ត្រូវសរសេររបាយការណ៍អំពី :

- ក- ការជ្រើសតាំងសមាសភាពរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬក្រុមការងាររួម អនុលោមតាម សេចក្តីចែងក្នុងមាត្រាទី ៥ ។

- ខ- ព័ត៌មានស្តីពីការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតដែលគេបានពាក់ព័ន្ធរួមមាន :
  - បរិមាណនៃការនាំចេញ ប្រភេទ លក្ខណៈ ប្រទេសដែលជាគោលដៅចាក់ចោល ប្រទេសឆ្លងកាត់ និងនីតិវិធីចាក់សំណល់ ដូចមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាស ។
  - បរិមាណនៃការនាំចូល ប្រភេទ លក្ខណៈ ប្រភពបង្កើត និងនីតិវិធីនៃការចាក់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ។
  - ការបោះបង់ចោលដែលមិនលើសពីគំរោង ។
  - ការខំប្រឹងប្រែងកាត់បន្ថយបរិមាណសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ជាពិសេសសំដៅលើការដឹកជញ្ជូន ។
- គ- ព័ត៌មានស្តីពីវិធានការ ដែលត្រូវបានអនុម័តដើម្បីអនុវត្តនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ។
- ឃ- ព័ត៌មានស្តីពីពិតប្រាកដ ត្រូវបានចងក្រងឡើងពីឥទ្ធិពលនៃការប៉ះពាល់ដល់សុខភាពមនុស្ស និងគុណភាពបរិស្ថាន ដែលជាមូលហេតុបណ្តាលមកពី ការបង្កើត ការដឹកជញ្ជូន និងការបោះបង់ចោលនៃសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត ។
- ង- ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងជាលក្ខណៈទ្វេភាគី ពហុភាគី តំបន់រួម និងការរៀបចំកិច្ចព្រមព្រៀងដោយអនុលោមតាមសេចក្តីចែងក្នុងមាត្រាទី ១១ នៃអនុសញ្ញានេះ ។
- ច- ព័ត៌មានស្តីពីភាពគ្រោះថ្នាក់ទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងក្នុងពេលដឹកជញ្ជូន និងពេលចាក់ចោលសំណល់គ្រោះថ្នាក់ រឺសំណល់ដទៃទៀត និងព័ត៌មានស្តីពីវិធានការណ៍ដោះស្រាយបញ្ហានេះ។
- ឆ- ព័ត៌មានលើការជ្រើសរើសវិធីសាស្ត្រចាក់សំណល់នៅក្នុងតំបន់ ដែលគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់ជាតិ។
- ជ- ព័ត៌មានស្តីពីវិធានការណ៍ទទួលខុសត្រូវលើការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាថ្មីដើម្បីកាត់បន្ថយ រឺបំបាត់ការផលិតសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ។
- ឈ- ព័ត៌មានស្តីពីបញ្ហាផ្សេងៗ ដែលអង្គសន្និសីទភាគីចាត់ទុកថាមានការពាក់ព័ន្ធ ។
- ៤- ភាគីនីមួយៗដែលមានច្បាប់ជាតិនិងបទបញ្ញត្តិ ត្រូវធានាថារាល់សេចក្តីប្រកាសចំលងស្តីពីការអនុញ្ញាតលើ ការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ឬសំណល់ដទៃទៀត និងភាពទទួលខុសត្រូវ ចំពោះការដឹកជញ្ជូននេះនឹងត្រូវធ្វើដល់លេខាធិការដ្ឋាន នៅពេលភាគីយល់ឃើញថាការដឹកជញ្ជូនសំណល់ ទាំងនេះអាចបង្កការប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន ។

មាត្រា ១៤
ផ្នែកទី៣

- ១- ភាគីនីមួយៗបានឯកភាពថា អនុលោមតាមតម្រូវការជាក់ស្តែងក្នុងតំបន់ និងអនុតំបន់ផ្សេងៗគ្នា ដូចនេះត្រូវតែបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល និងផ្លាស់ប្តូរបច្ចេកវិទ្យានៅក្នុងតំបន់ និងអនុតំបន់ដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀត និងការកាត់បន្ថយការបង្កើតសំណល់ ។ ភាគីនីមួយៗត្រូវដោះស្រាយបង្កើតយន្តការវិភាគដោយខ្លួនឯង ។

២- ភាគីនិមួយៗត្រូវគិតគូរលើការបង្កើតថវិកា ដើម្បីជួយជាមូលដ្ឋានបណ្តោះអាសន្នក្នុងករណីបន្ទាន់ ដើម្បីកាត់បន្ថយការខូចខាតពីគ្រោះថ្នាក់ ដែលកើតឡើងដោយសារការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែន នៃ សំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ឬក្នុងកំឡុងពេលនៃដំណើរការចាក់ចោលសំណល់ ទាំងនោះ ។

**មាត្រា ១៥
អង្គសន្និសីទរបស់ភាគី**

- ១- អង្គសន្និសីទរបស់ភាគី គឺជាការបង្កើតឡើងតាមរយៈភាគីទាំងអស់ ។ អង្គប្រជុំនីមួយៗនៃអង្គសន្និសីទរបស់ភាគី ត្រូវបានកោះអញ្ជើញដោយប្រធាននាយកប្រតិបត្តិកម្មវិធីបរិស្ថានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ (UNEP) មុនរយៈពេលមួយឆ្នាំបន្ទាប់ពីចូលជាសមាជិកពេញសិទ្ធិរបស់អនុសញ្ញានេះ ។ បន្ទាប់មកអង្គប្រជុំវិសាមញ្ញនៃអង្គសន្និសីទភាគី នឹងត្រូវប្រារព្ធឡើងក្នុងរយៈពេលទៀងទាត់មួយ ដែលកំណត់ដោយអង្គសន្និសីទ នាសម័យប្រជុំលើកទីមួយ ។
- ២- អង្គប្រជុំវិសាមញ្ញបន្ថែមរបស់អង្គសន្និសីទភាគី ត្រូវប្រារព្ធឡើងក្នុងពេលផ្សេងទៀត បើសិនជាអង្គសន្និសីទចាត់ទុកជាការចាំបាច់ ឬតាមសំណើសុំរបស់ភាគីណាមួយ ដោយមានសំលេងគាំទ្រមួយភាគបីពីភាគីទាំងអស់ ។ ក្រោយពេលទទួលបានសំណើសុំក្នុងរយៈពេល ៦ខែ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងអំពីសំណើនោះជូនភាគីទាំងអស់ ។
- ៣- ក្នុងអង្គសន្និសីទ ភាគីនិមួយៗត្រូវធ្វើការឯកភាព និងទទួលយល់ព្រម ដោយអនុម័តច្បាប់ស្តីពីបែបបទសំរាប់សន្និសីទរបស់ភាគី និងសំរាប់បញ្ហាផ្សេងៗ ក៏ដូចជាច្បាប់ថវិកា សំរាប់កំណត់ការចូលរួមបរិច្ចាគថវិកាផ្ទាល់របស់ភាគីនិមួយៗចំពោះអនុសញ្ញានេះ ។
- ៤- នៅក្នុងអង្គប្រជុំលើកទីមួយ ភាគីនិមួយៗ ត្រូវស្វែងយល់ពីវិធានការចាំបាច់បន្ថែមដើម្បីជួយបំប៉នចំណេះដឹងបន្ថែមលើការងារទទួលខុសត្រូវក្នុងការការពារ និងការថែរក្សាបរិស្ថានផ្នែកទឹកសមុទ្រដែលមានក្នុងបរិបទនៃអនុសញ្ញានេះ ។
- ៥- សន្និសីទភាគី ត្រូវរក្សាបន្តការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញជាប្រចាំ និងធ្វើការវាយតម្លៃលទ្ធផលនៃការអនុវត្តរបស់សន្និសីទ និងលើសពីនេះត្រូវ :
  - ក- ជួយជំរុញអោយកាន់តែមានភាពចុះសំរុងគ្នាលើការអនុវត្តគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និងវិធានការនានាសំរាប់កាត់បន្ថយភាពគ្រោះថ្នាក់នៃសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ដល់សុខភាពមនុស្ស និងគុណភាពបរិស្ថាន ។
  - ខ- ធ្វើការពិគ្រោះនិងទទួលយល់ព្រម ទៅតាមតម្រូវការ ឬធ្វើវិសោធនកម្មលើសន្និសីទ និងឧបសម្ព័ន្ធរបស់វា ដោយពិភាក្សាលើព័ត៌មានសំខាន់ៗ ដូចជាអ៊ិនធឺណេត (Inter- alia) ការស្រាវជ្រាវផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកទេស សេដ្ឋកិច្ច និងបរិស្ថាន ។
  - គ- ធ្វើការពិគ្រោះ និងទទួលខុសត្រូវលើការងារបន្ថែម ដែលអាចជាតម្រូវការក្នុងការអនុវត្តឱ្យបានសម្រេចនូវគោលបំណងរបស់អនុសញ្ញានេះ ក្នុងការបង្ហាញនូវបទពិសោធន៍ដែលធ្លាប់សំរេច

បានជោគជ័យក្នុងការងាររបស់ខ្លួន និងបទពិសោធន៍ក្នុងការងាររៀបចំភាគីអោយមានភាព
ចុះសំរុងគ្នាលើសេចក្តីចែងក្នុងមាត្រាទី ១១ ។

- ឃ- ធ្វើការពិគ្រោះ និងទទួលយល់ព្រមលើពិធីការផ្សេងៗ នៅពេលមានសំណើ ។
- ង- ចាត់តាំងបង្កើតអោយមានបុគ្គលសំរាប់ជំនួយការងាររបស់អនុសញ្ញា បើសិនចាត់ទុកថាជាការ
ចាំបាច់ ។

៦- អង្គការសហប្រជាជាតិ អង្គការពិសេសរបស់ UN ក៏ដូចជាប្រទេស ដែលមិនមែនជាភាគីរបស់
អនុសញ្ញានេះទេ អាចចូលរួមជាអ្នកសង្កេតការណ៍ក្នុងអង្គប្រជុំមួយនៃអង្គសន្និសីទរបស់ភាគី ។
បុគ្គលណា ឬភ្នាក់ងារដទៃទៀត ទោះបីជាបំរើការងារអោយជាតិ អន្តរជាតិ អន្តររដ្ឋាភិបាល
ឬក្រៅរដ្ឋាភិបាលណាមួយ ដែលមានជំនាញច្បាស់លាស់ទាក់ទងនឹងសំណល់គ្រោះថ្នាក់
ឬសំណល់ដទៃទៀត ហើយបានជូនដំណឹងដល់លេខាធិការដ្ឋាន អំពីគោលបំណងចង់ចូលរួមក្នុង
អង្គប្រជុំរបស់អង្គសន្និសីទភាគីក្នុងនាមជាអ្នកសង្កេតការណ៍នឹងអាចយល់ព្រម លើកលែងតែមាន
សំលេងមួយភាគបីរបស់អង្គសន្និសីទភាគីបានជំទាស់ ។

៧- អង្គសន្និសីទរបស់ភាគី ត្រូវទទួលរ៉ាប់រងរយៈពេលបីឆ្នាំ បន្ទាប់ពីចូលជាធរមានក្នុងអនុសញ្ញានេះ
និងរាល់ ៦ឆ្នាំម្តង ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃលើលទ្ធផលនិមួយៗ ហើយបើមានការចាំបាច់នឹងពិភាក្សា
លើការអនុម័តទាំងស្រុងឬលើផ្នែកខ្លះនៃច្បាប់ហាមឃាត់ ការដឹកជញ្ជូនសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និង
សំណល់ដទៃទៀត ដើម្បីជាការជួយបង្ហាញអំពីព័ត៌មានថ្មីបំផុតនៃវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា
និងសេដ្ឋកិច្ច ។

មាត្រា ១៦
លេខាធិការដ្ឋាន

១- តួនាទីរបស់លេខាធិការដ្ឋាន :

- ក- រៀបចំ និងចាត់ចែងការប្រជុំ តាមសេចក្តីចែងក្នុងមាត្រាទី ១៥ និង ១៧ ។
- ខ- រៀបចំ និងបញ្ជូនរបាយការណ៍ ផ្នែកទៅលើព័ត៌មានដែលបានទទួល ស្របតាមមាត្រាទី ៣
៤ ៦ ១១ និងទី ១៣ ហើយក៏ដូចជាព័ត៌មាននានា ដែលទទួលបាននៅក្នុងអង្គប្រជុំលើ
ការផ្លាស់ប្តូរសមាសភាពក្នុងមាត្រាទី ១៥ ឬព័ត៌មានដែលបានទទួលពីអង្គការក្នុង និងក្រៅ
រដ្ឋាភិបាល ។
- គ- រៀបចំរបាយការណ៍ពីសកម្មភាពលើការអនុវត្តន៍តួនាទីរបស់ខ្លួន ស្របតាមអនុសញ្ញានេះហើយ
រាយការណ៍ជូនទៅអង្គសន្និសីទភាគី ។
- ឃ- ធានាលើការសំរបស់រូបផ្នែកទំនាក់ទំនងការបរទេស ជាពិសេសលើផ្នែកចាត់តាំង និងការ
រៀបចំកិច្ចសន្យាផ្សេងៗ ដែលទាមទារឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ក្នុងការបោះបង់ចោលសំណល់
គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ។
- ង- ធ្វើការទំនាក់ទំនងជាមួយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងក្រុមការងាររួម ដែលបានបង្កើតឡើង
អនុលោមតាមមាត្រាទី ៥ របស់អនុសញ្ញានេះ ។

- ២- ប្រមូលព័ត៌មាននានាស្តីពីការដ្ឋានជាតិ ឬមធ្យោបាយនានាទាក់ទងនឹងការបោះបង់ចោល សំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឬសំណល់ដទៃទៀតរបស់ភាគីនីមួយៗ ហើយធ្វើការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ទាំងនេះដល់ភាគីទៀត ។
- ៣- ទទួល និងបញ្ជូនបន្តរាល់ព័ត៌មាននានាពីភាគីមួយទៅភាគីមួយទៀតអំពី :
  - ប្រភពជំនួយផ្នែកបច្ចេកទេស និងផ្នែកបណ្តុះបណ្តាល
  - ជំនាញបច្ចេកទេស និងវិទ្យាសាស្ត្រ
  - គន្លឹះនៃការណែនាំ និងឯកទេស
  - ការរកប្រភពធនធាន
  - នៅពេលមានសំណើ នេសាទការដ្ឋាននានាជួយភាគីនីមួយៗតាមការដាក់ស្នើ ដូចជាផ្នែក:
    - ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយរបស់អនុសញ្ញានេះ
    - ការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត
    - បច្ចេកវិទ្យាបរិស្ថានដែលទាក់ទងនឹងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតដូចជា បច្ចេកវិទ្យាគាត់បន្ថយសំណល់ និងធ្វើអោយគ្មានសំណល់ ។
    - ការវាយតម្លៃលើសមត្ថភាព និងការជ្រើសរើសទីលាននៃការបោះបង់ចោលសំណល់ ។
    - ការត្រួតពិនិត្យសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ។
    - និងការទទួលខុសត្រូវ នៅពេលមានគ្រោះអាសន្នដោយសារសំណល់ ។
- ៤- ផ្តល់ព័ត៌មានតាមសំណើរបស់ភាគីនីមួយៗលើទីប្រឹក្សា ឬការផ្តល់យោបល់អំពីវិធីសាស្ត្រនានា ដែលធ្លាប់សំរេចបានលទ្ធផលល្អកន្លងមក សំរាប់ជាជំនួយលើការពិនិត្យពិច័យចំពោះការ ប្រកាសពីសកម្មភាពដឹកជញ្ជូនក្នុងដែន ការព្រមព្រៀងលើការរេចខ្ចប់សំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀត ដែលទាក់ទងនឹងការប្រកាស ឬតាមហេតុការណ៍ជាក់ស្តែងលើសំណើ ផ្នែកសំភារៈគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងសំណល់ដទៃទៀតតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស បរិស្ថាននៅពេល គេមានមូលហេតុគួរអោយទុកចិត្តថា សំណល់មានបញ្ហានេះមិនអាច គ្រប់គ្រងតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថានបាន ។ ការចំណាយលើការពិនិត្យពិច័យនេះ មិនមែនជាបន្ទុករបស់លេខាធិការដ្ឋានឡើយ ។
- ៥- ជួយភាគីនីមួយៗតាមសំណើ ស្តីពីអត្តសញ្ញាណកម្មនៃការដឹកជញ្ជូនខុសច្បាប់ និងផ្សព្វផ្សាយ ជាបន្ទាន់ដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ អំពីព័ត៌មានដែលទទួលបានពីការដឹកជញ្ជូនខុសច្បាប់ ។
- ៦- សហការជាមួយភាគីនីមួយៗ អង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការពាក់ព័ន្ធនានា ក្នុងការផ្តល់ អ្នកឯកទេស និងសំភារៈបច្ចេកទេស សំរាប់ជាប្រយោជន៍ក្នុងការជួយជាបន្ទាន់ដល់ប្រទេស ដែលកំពុងមានឧប្បត្តិហេតុគ្រោះថ្នាក់ដោយសារសំណល់ ។
- ៧- ការបែងចែកតួនាទីផ្សេងៗនេះ តាមគោលបំណងរបស់អនុសញ្ញា ក៏ដូចជាការកំណត់របស់ អង្គសន្និសីទភាគីដែរ ។
- ៨- តួនាទីរបស់លេខាធិការដ្ឋាន នឹងត្រូវអនុវត្តដោយកម្មវិធីបរិស្ថានអង្គការសហប្រជាជាតិ ផ្អែកលើ

មូលដ្ឋានបណ្តោះអាសន្ន រហូតដល់ចុងបញ្ចប់អង្គប្រជុំលើកទីមួយរបស់អង្គសន្និសីទភាគី ដែល
ព្រារព្វធ្វើឡើងអនុលោមតាមមាត្រាទី ១៥ ។

- ៣- នៅក្នុងអង្គប្រជុំលើកទីមួយរបស់ភាគី អង្គសន្និសីទភាគីត្រូវចាត់តាំងលេខាធិការដ្ឋាន មកពីក្នុង
ចំណោមអង្គការនៃអន្តររដ្ឋាភិបាល ដែលបានចុះហត្ថលេខាស្ម័គ្រចិត្ត ដើម្បីទទួលអនុវត្តតំណែង
លេខាធិការដ្ឋានតាមអនុសញ្ញានេះ ។ នៅក្នុងអង្គប្រជុំនេះ អង្គសន្និសីទភាគីក៏ត្រូវវាយតម្លៃ
លើការអនុវត្តន៍តួនាទីរបស់លេខាធិការដ្ឋានស្តីទីដែរ ជាពិសេសចំពោះសេចក្តីចែងនៅក្នុងវគ្គទី ១
នៃមាត្រានេះ និងដោះស្រាយសំណើនៅពេលមានចំណុចសម្តែងត្រឹមត្រូវសំរាប់មុខតំណែងនេះ ។

មាត្រាទី ១៧
ការធ្វើវិសោធនកម្មអនុសញ្ញា

- ១- ភាគីនិមួយៗ អាចធ្វើសំណើក្នុងការធ្វើវិសោធនកម្មអនុសញ្ញានេះ ហើយភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ នឹង
កិច្ចព្រមព្រៀង មានសិទ្ធិស្នើសុំក្នុងការធ្វើវិសោធនកម្មលើកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ។ ការធ្វើ
វិសោធនកម្មទាំងពីរខាងលើនេះ ត្រូវគិតតួពិចារណាអោយបានល្អិតល្អន់លើ អ៊ិនធឺណេត អាស៊ីយ៉ា
(Inter-alia) ដែលទាក់ទងនឹងវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេស ។
- ២- ការធ្វើវិសោធនកម្មអនុសញ្ញានេះ ត្រូវតែមានការទទួលយល់ព្រមពីអង្គប្រជុំរបស់អង្គសន្និសីទភាគី ។
ការធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀង ត្រូវតែមានការឯកភាពពីអង្គប្រជុំរបស់ភាគី ដែលពាក់ព័ន្ធ
នឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ។ រាល់លិខិតស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះអនុសញ្ញា និងកិច្ចព្រមព្រៀង នឹងត្រូវ
ផ្ញើរជូនភាគីនិមួយៗតាមរយៈលេខាធិការដ្ឋានក្នុងរយៈពេល ៦ខែ មុនពេលចាប់ផ្តើមបើកអង្គប្រជុំ ។
លេខាធិការដ្ឋានក៏ត្រូវផ្សព្វផ្សាយផងដែរ អំពីសំណើធ្វើវិសោធនកម្ម ដល់ហត្ថលេខីនៃអនុសញ្ញានេះ
សំរាប់ជាព័ត៌មាន ។
- ៣- ភាគីនិមួយៗ ត្រូវធ្វើការប្រឹងប្រែងដើម្បីសំរេចដល់ការយល់ព្រម លើសំណើសុំធ្វើវិសោធនកម្ម
នៅក្នុងអនុសញ្ញានេះដោយមតិទូទៅ ។ បើសិនការប្រឹងប្រែងនេះ មិនឈានដល់ការឯកភាពទេ
មធ្យោបាយចុងក្រោយគឺការបោះឆ្នោតដើម្បីទទួលអនុម័តលើសំណើបីភាគបួននៃវគ្គមានរបស់
ភាគីនៅក្នុងអង្គសន្និសីទ ។ ហើយនឹងត្រូវបានរៀបចំដាក់ស្នើដោយលេខាធិការដ្ឋាន ចំពោះភាគី
និមួយៗ ដើម្បីទទួលការអនុម័ត ការឯកភាព ការបញ្ជាក់ជាផ្លូវការ ឬការទទួលយល់ព្រម
របស់ភាគីនិមួយៗ ។
- ៤- នីតិវិធីដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងវគ្គទី ៣ ខាងលើនេះ ត្រូវអនុវត្តចំពោះការធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះ
កិច្ចព្រមព្រៀងណាមួយ លើកលែងតែសំណើបីភាគបួនរបស់ភាគី ឯកភាពលើគោលការណ៍
បច្ចុប្បន្នមន្ត្រីការបោះឆ្នោតនៅក្នុងអង្គប្រជុំនឹងមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ដល់ការអនុម័តរបស់គេ ។
- ៥- រាល់ឯកសារនៃការធ្វើវិសោធនកម្មទាំងឡាយទាក់ទងនឹងការសច្ចាប័ន ការអនុញ្ញាត ការបញ្ជាក់
ជាផ្លូវការ ឬការទទួលយល់ព្រម នឹងត្រូវបានតំកល់ទុកនៅទីស្នាក់ការលេខាធិការដ្ឋាន ។
ការធ្វើវិសោធនកម្ម ដែលបានទទួលការអនុម័ត អនុលោមតាមការចែងនៅក្នុងវគ្គទី ៣ ឬទី ៤

ខាងលើ នឹងចូលជាធរមានក្រោយរយៈពេល ៩០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីទទួលបានលិខិតពីលេខាធិការដ្ឋាន
ទាក់ទងនឹង ការសច្ចាប័ណ្ណ ការអនុញ្ញាត ការបញ្ជាក់ជាផ្លូវការ ឬការទទួលយល់ព្រមដោយមាន
សំលេង គាំទ្របីភាគបួនពីភាគី លើការធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះអនុសញ្ញា និងយ៉ាងតិចពីភាគបី
ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀង ។ ការធ្វើវិសោធនកម្មនឹងចូលជាធរមាន សំរាប់ភាគីទាំងអស់ក្នុងរយៈ
ពេល ៩០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីភាគីបានដាក់ឱ្យពិនិត្យនូវឯកសារ ការធ្វើវិសោធនកម្មដែលមានការ
សច្ចាប័ណ្ណ ការអនុញ្ញាត ការបញ្ជាក់ជាផ្លូវការ ឬការទទួលយល់ព្រម ។

៦- គោលបំណងរបស់មាត្រានេះ ពាក្យ ភាគីបច្ចុប្បន្ន និងការបោះឆ្នោត មានន័យថាភាគីដែល
មានវត្តមានបច្ចុប្បន្ន និងការផ្តល់សំលេងគាំទ្រ ឬប្រឆាំង ។

មាត្រា ១៨

ការទទួលយល់ព្រម និងការធ្វើវិសោធនកម្មលើឧបសម្ព័ន្ធ

១- ឧបសម្ព័ន្ធនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ឬនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងណាមួយ នឹងត្រូវបង្កើតបានជាផ្នែកមជ្ឈ
នៃអនុសញ្ញា ឬកិច្ចព្រមព្រៀងនេះនៅក្នុងករណីដែលមិនបានចែងឱ្យទូលំទូលាយ ឬក្នុងករណី
ដែលមានសេចក្តីយោងទៅនឹងអនុសញ្ញានេះ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងនៃឧបសម្ព័ន្ធមជ្ឈដំណាលគ្នា នឹង
ការយោងទៅនឹងឧបសម្ព័ន្ធនានា ។ ឧបសម្ព័ន្ធនេះត្រូវបានកំរិតទៅតាមបញ្ជាវិទ្យាសាស្ត្រ
បច្ចេកទេស និងវដ្តពេល ។

២- លើកលែងតែមានចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងណាមួយ ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធនោះ បើមិនដូច្នោះទេ
នីតិវិធីខាងក្រោម នឹងត្រូវអនុវត្តទៅតាមសំណើ ទៅតាមការអនុម័ត និងត្រូវចាត់ចូលជាធរមាន
ដោយបន្ថែមឧបសម្ព័ន្ធទៅលើអនុសញ្ញានេះ ឬទៅលើកិច្ចព្រមព្រៀង ។

ក- ឧបសម្ព័ន្ធនៅក្នុងអនុសញ្ញា និងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវបានស្នើ និងធ្វើការអនុម័តអនុលោម
ទៅតាមនីតិវិធី ដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី ១៧ វគ្គទី ២ ទី ៣ និងទី ៤ ។

ខ- ភាគីណាមួយ ដែលមិនអាចទទួលយល់ព្រមពីការសុំបន្ថែមឧបសម្ព័ន្ធនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ
ឬនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងណាមួយ នោះភាគីត្រូវរាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដល់ទីស្នាក់ការ
ផ្គុំកងកសាររបស់លេខាធិការដ្ឋាន ក្នុងរយៈពេល ៦ខែ គិតចាប់ពីពេលដែលទីស្នាក់ការ
ធ្វើការទំនាក់ទំនងទៅភាគីនានាដើម្បីទទួលបានការអនុម័ត ។ ទីស្នាក់ការផ្គុំកងកសាររបស់លេខា
ធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ភាគីនិមួយៗ នៅពេលបានទទួលសេចក្តីរាយការណ៍
នោះ។ ភាគីនិមួយៗអាចផ្លាស់ប្តូរជំហររបស់ខ្លួន ស្តីពីការជំទាស់ទៅលើសេចក្តីប្រកាសកន្លង
មកដោយទទួលយល់ព្រមវិញ ហើយឧបសម្ព័ន្ធនឹងចូលជាធរមានសំរាប់ភាគីទាំងអស់ ។

គ- ក្នុងរយៈពេល ៦ខែផុតកំណត់បន្ទាប់ពីពេលដែលទីស្នាក់ការផ្គុំកងកសាររបស់លេខាធិការដ្ឋាន
បានបញ្ជូនដំណឹង នោះឧបសម្ព័ន្ធនឹងមានប្រសិទ្ធភាពសំរាប់ភាគីទាំងអស់ក្នុងអនុសញ្ញានេះ
ឬសំរាប់កិច្ចព្រមព្រៀងពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ដែលមិនបានដាក់ស្នើសេចក្តីប្រកាសស្របតាមសេចក្តី
ចែងនៃវគ្គ (ខ) ខាងលើ ។

- ៣- រាល់សំណើ លើការអនុម័តនិងការចូលជាធរមាន នៃការធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធរបស់ អនុសញ្ញានេះ ឬចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗ នឹងជាប្រធានបទសំខាន់សំរាប់ទម្រង់ការតែមួយដូចគ្នា នឹងសំណើលើការអនុម័ត និងការចូលជាធរមាននៃឧបសម្ព័ន្ធចំពោះអនុសញ្ញា ឬចំពោះកិច្ចព្រម ព្រៀង ។ រាល់ការធ្វើវិសោធនកម្មឧបសម្ព័ន្ធ ត្រូវគិតតួលើ អ៊ុនធឺរ អាស៊ីយ៉ា ដែលទាក់ទង នឹងការពិចារណាទៅលើវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេសសង្គម ។
- ៤- បើសិនការបន្ថែមឧបសម្ព័ន្ធ ឬការធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធ មានការពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹង អនុសញ្ញានេះឬកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗ នោះការបន្ថែម ឬការធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធ មិនអាចនឹងចូលជាធរមាន រហូតដល់ការធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះអនុសញ្ញាឬកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ចូលជាធរមានសិន ។

មាត្រា ១៩

ភាគីណាមួយ

ដែលមានហេតុផលត្រូវអោយទុកចិត្តថា មានភាគីផ្សេងទៀតដែលកំពុង ឬបានប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងកាតព្វកិច្ចខ្លួនដែលមានចែងក្នុងអនុសញ្ញានេះ ភាគីនោះអាចរាយការណ៍ ជូនលេខាធិការដ្ឋាន និងក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ជាមួយគ្នានេះ ត្រូវរាយការណ៍ផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលដល់ លេខាធិការដ្ឋានជាបន្ទាន់ អំពីភាគីដែលបានប្រព្រឹត្តបំពាននឹងអនុសញ្ញា ។ លេខាធិការដ្ឋាន នឹងត្រូវ ដាក់ស្នើរាល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ទៅគ្រប់ភាគីនីមួយៗដើម្បីពិនិត្យ ។

មាត្រា ២០

ដំណោះស្រាយនៃជំនោះ

- ១- ក្នុងករណីមានជំនោះរវាងភាគីទាំងឡាយ តាមរយៈការបកស្រាយ ការអនុវត្តន៍ផ្នែកទៅតាម អនុសញ្ញានេះឬកិច្ចព្រមព្រៀង ភាគីនីមួយៗត្រូវរកវិធីដោះស្រាយជំនោះ តាមរយៈការចរចា ឬមធ្យោបាយសំរុះសំរួលណាមួយ តាមការជ្រើសរើសរបស់គេ ។
- ២- បើសិនភាគីពាក់ព័ន្ធ មិនអាចដោះស្រាយជំនោះរបស់គេ តាមរយៈមធ្យោបាយដែលបញ្ជាក់ក្នុង វគ្គទី ១ នៃមាត្រានេះ ហើយបើភាគីនៅតែបន្តជំនោះ ភាគីទាំងនោះត្រូវដាក់ជូនតុលាការ អន្តរជាតិ ឬដាក់ជូនអាជ្ញាកណ្តាលដែលស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌបានចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៦ ហើយដែល មានចែងពីអាជ្ញាកណ្តាល ។ ទោះបីពុំបានទទួលជោគជ័យក្នុងការស្វែងរកការឯកភាពលើការ ដាក់អោយពិនិត្យជំនោះទៅតុលាការអន្តរជាតិ ឬទៅអាជ្ញាកណ្តាលក្តី នោះមិនត្រូវអោយភាគី ទាំងនោះរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវក្នុងការបន្តស្វែងរកដំណោះស្រាយជំនោះតាមមធ្យោបាយ ស្របតាមវគ្គទី ១ ឡើយ ។
- ៣- នៅពេលកំពុងធ្វើការសច្ចានុម័ត ការទទួលយល់ព្រម ការអនុញ្ញាត ការបញ្ជាក់ជាផ្លូវការ ឬកំពុងឯកភាព ប្រទេសឬអង្គការនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច អាចធ្វើការប្រកាសទទួលស្គាល់

ជាផ្លូវការ ដូចជាភាពចាំបាច់នៃអ៊ីសូហ្វាកតូ (Ipso Facto) និងពុំចាំបាច់នូវការឯកភាព ពិសេសទាក់ទងនឹងភាគីដែលមានកាតាពូកិច្ចដូចគ្នា :

ក- ការដាក់ជូនទៅតុលាការអន្តរជាតិនូវបញ្ហាជម្លោះ ដើម្បីធ្វើការត្រួតពិនិត្យ

ខ- ឬទៅអាជ្ញាកណ្តាល អនុលោមតាមនីតិវិធី ដែលមានចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៦ ។

សេចក្តីប្រកាសនេះ នឹងត្រូវរាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅលេខាធិការដ្ឋាន ដែលនឹងជូន បន្តដល់ភាគីទៀត ។

មាត្រា ២១

ការចុះហត្ថលេខា

អនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានបើកដំណើរការចុះហត្ថលេខាដោយតំណាងប្រទេស ដោយ ណាមីប៊ីយ៉ា (Namibia) ដែលជាតំណាងក្រុមប្រឹក្សាអង្គការសហប្រជាជាតិ សំរាប់ណាមីប៊ីយ៉ា (Namibia) និងដោយអង្គការដែលមានគោលនយោបាយ ឬសេដ្ឋកិច្ចមូលដ្ឋាន នាថ្ងៃទី ២២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៨៩ ក្នុងទីក្រុងបាសែល នៅនាយកដ្ឋានសហព័ន្ធកិច្ចការបរទេសនៃប្រទេសស្វីសក្នុងទីក្រុង Berne កាលពីថ្ងៃទី ២៣ ខែ មីនា ដល់ថ្ងៃទី ៣០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៨៩ និងនៅទីស្នាក់ ការអង្គការសហប្រជាជាតិប្រចាំទីក្រុងញូវយ៉កពីថ្ងៃទី ០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៨៩ ដល់ថ្ងៃទី ២២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៩០ ។

មាត្រា ២២

ការសម្រេចចិត្ត ការព្រមព្រៀង ការបញ្ជាក់ ឬការអនុវត្តជាផ្លូវការ

១- អនុសញ្ញានេះ នឹងជាប្រធានបទសំខាន់ចំពោះការធ្វើសច្ចានុម័ត ការព្រមព្រៀង ឬការអនុម័ត ដោយណាមីប៊ីយ៉ា (Namibia) ដែលជាតំណាងក្រុមប្រឹក្សាអង្គការសហប្រជាជាតិសំរាប់ ណាមី ប៊ីយ៉ា (Namibia) និងចំពោះការបញ្ជាក់ ឬអនុម័តជាផ្លូវការ ដោយអង្គការដែលមាន គោលនយោបាយ ឬសេដ្ឋកិច្ចមូលដ្ឋាន ។ ចំពោះឯកសារស្តីពីការធ្វើសច្ចានុម័ត ការព្រមព្រៀង ការ បញ្ជាក់ជាផ្លូវការឬការអនុម័ត នឹងត្រូវតំកល់ទុកនៅក្នុងទីស្នាក់ការផ្ទុកឯកសារលេខាធិការដ្ឋាន ។

២- យោងតាមវគ្គទី ១ ខាងលើ អង្គការណាមួយដែលក្លាយជាភាគីក្នុងអនុសញ្ញា ដោយពុំមែនជា សមាជិករដ្ឋាភិបាលណាមួយ ភាគីនោះនឹងត្រូវបានកំណត់កាតព្វកិច្ចទាំងអស់ ដោយអនុសញ្ញា នេះ ។ ក្នុងករណីដែលអង្គការទាំងនេះ ជាសមាជិករដ្ឋាភិបាល ហើយបានក្លាយទៅជាភាគីនៃ អនុសញ្ញា នោះអង្គការនិងសមាជិករដ្ឋាភិបាលត្រូវធ្វើការសម្រេចចិត្ត ទៅលើការទទួលខុសត្រូវ ចំពោះការបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន តាមការកំណត់របស់អនុសញ្ញា ។

ក្នុងករណីដូចគ្នានេះ អង្គការនិងសមាជិករដ្ឋាភិបាល នឹងមិនត្រូវផ្តល់អំណាចដល់ការអនុវត្តន៍ សិទ្ធិចំពោះអនុសញ្ញានេះឡើយ ។

៣- យោងតាមវគ្គទី ១ ខាងលើ អង្គការនានា ត្រូវរាយការណ៍ពីការបញ្ជាក់ ឬការអនុញ្ញាត្តទៅលើ សមត្ថភាពរបស់គេ ចំពោះការងារដែលកំណត់ដោយអនុសញ្ញា ។ អង្គការនេះ ក៏ត្រូវរាយការណ៍

ទៅទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់លេខាធិការដ្ឋាន ថា តើនរណាដែលជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ លើការ
រាយការណ៍ដល់ភាគី អំពីការកំណត់ចំពោះទំហំសមត្ថភាពរបស់គេ ។

មាត្រា ២៣
ការចូលរួម

- ១- អនុសញ្ញានេះ នឹងបើកចំហរចំពោះការចូលរួមពីប្រទេសនិមួយៗមកពីណាមីប៊ីយ៉ា (Namibia)
ដែលតំណាងដោយក្រុមប្រឹក្សាអង្គការសហប្រជាជាតិសំរាប់ណាមីប៊ីយ៉ា និងអង្គការដែលមាន
គោលនយោបាយ វិសេដ្ឋកិច្ចមបន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលអនុសញ្ញានេះបានបញ្ចប់ការចុះហត្ថលេខាមក ។
ហើយឯកសារស្តីពីការចូលរួមនេះ នឹងត្រូវតំកល់ទុកនៅលេខាធិការដ្ឋាន ។
- ២- យោងតាមវគ្គទី ១ ខាងលើ នៅក្នុងឯកសារស្តីពីការចូលរួម អង្គការត្រូវរាយការណ៍អំពីទំហំ
សមត្ថភាព ចំពោះការងារដែលបានគ្រប់គ្រងដោយអនុសញ្ញា ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ អង្គការ
ក៏ត្រូវបញ្ជាក់ប្រាប់ដល់ទីស្នាក់ការលេខាធិការដ្ឋាន អំពីបំណាស់ប្តូរសំខាន់ៗនៅក្នុងទំហំសមត្ថភាព
របស់គេ ។
- ៣- សេចក្តីចែងនៅក្នុងមាត្រាទី ២២ វគ្គទី ២ ត្រូវអនុវត្តចំពោះអង្គការដែលមានគោលនយោបាយ
ឬសេដ្ឋកិច្ចម ដែលទទួលយល់ព្រមចំពោះអនុសញ្ញានេះ ។

មាត្រា ២៤
សិទ្ធិបោះឆ្នោត

- ១- លើកលែងតែសេចក្តីចែងនៅក្នុងវគ្គទី ២ នៃមាត្រានេះ ក្រៅពីនោះភាគីនិមួយៗដែលបាន
ចុះកិច្ចសន្យាចូលជាសមាជិករបស់អនុសញ្ញានេះ ត្រូវមានសិទ្ធិចូលរួមការបោះឆ្នោតបានម្តង ។
- ២- នៅក្នុងបញ្ហាសមត្ថភាពដូចមានចែងក្នុងមាត្រាទី ២២ វគ្គទី៣ និងមាត្រាទី២៣ វគ្គទី២
អង្គការដែលមានគោលនយោបាយ ឬសេដ្ឋកិច្ចម ត្រូវប្រើប្រាស់សិទ្ធិរបស់គេសំរាប់បោះឆ្នោត
ជ្រើសរើសសមាជិកដែលមានចំនួនស្មើនឹង ចំនួនសមាជិករដ្ឋាភិបាលដែលជាភាគីរបស់អនុសញ្ញា
ឬរបស់កិច្ចព្រមព្រៀង ។ ផ្ទុយទៅវិញ អង្គការនេះមិនត្រូវប្រើប្រាស់សិទ្ធិរបស់គេដើម្បី
បោះឆ្នោតទេ បើសិនសមាជិករដ្ឋាភិបាលរបស់គេ ប្រើប្រាស់ត្រឹមតែច្បាប់របស់គេប៉ុណ្ណោះ។

មាត្រា ២៥
ការចូលជាធរមាននៃអនុសញ្ញា

- ១- អនុសញ្ញានេះនឹងចូលជាធរមានក្រោយរយៈពេល ៩០ថ្ងៃបន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលបានដាក់ជូនឯកសារទី
២០ (twentieth instrument) ស្តីពីការសច្ចាភ័យ ការទទួលយក ការបញ្ជាក់ជាផ្លូវការការ
អនុញ្ញាត ឬការទទួលយល់ព្រម ។

- ២- រាល់ប្រទេសនិមួយៗឬអង្គការដែលមានគោលនយោបាយឬសេដ្ឋកិច្ចម ដែលទទួលយកការអនុម័ត ការបញ្ជាក់ជាផ្លូវការ ឬក៏ទទួលយល់ព្រមចំពោះអនុសញ្ញានេះ បន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលបានដាក់ជូន នូវឯកសារទី ២០ លើការសច្ចាភ័យ ការទទួលយក ការបញ្ជាក់ជាផ្លូវការ ការអនុញ្ញាត ឬការទទួលយល់ព្រម នឹងចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេល ៩០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃដាក់នោះមក ។
- ៣- តាមគោលបំណងនៃសេចក្តីចែងក្នុងវគ្គទី ១ និងទី ២ ខាងលើ អង្គការដែលមាននយោបាយ ឬសេដ្ឋកិច្ចម ដែលបានដាក់ឯកសារណាមួយ នឹងមិនត្រូវបានយកមកបញ្ចូលបន្ថែមចំពោះ ការដាក់ឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលធ្វើឡើងដោយសមាជិករដ្ឋាភិបាលនៃអង្គការដូចគ្នាឡើយ ។

មាត្រា ២៦
ការត្រៀមទុកនិងការប្រកាស

- ១- ការត្រៀមទុក ឬការលើកលែងពុំមានចែងក្នុងអនុសញ្ញានេះឡើយ ។
- ២- វគ្គទី ១ នៃមាត្រានេះ មិនធ្វើអោយរាំងស្ទះដល់ការធ្វើសេចក្តីប្រកាស ឬសេចក្តីថ្លែងការណ៍ របស់ប្រទេសឬអង្គការនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចណាមួយ នៅពេលចុះហត្ថលេខា ធ្វើសច្ចាភ័យ ទទួលយក អនុញ្ញាត ការបញ្ជាក់ជាផ្លូវការ ឬធ្វើការទទួលយល់ព្រមចំពោះអនុសញ្ញានេះ ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្នុងចំណោមច្បាប់ និងបទបញ្ជាគ្រប់របស់ប្រទេសឬអង្គការនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ចម គឺមានលក្ខណៈសមស្របនឹងការចែងនៃអនុសញ្ញា ដោយផ្តល់នូវសេចក្តីប្រកាស ឬសេចក្តីថ្លែងការណ៍ទៅតាមពាក្យសុំរបស់គេ សំដៅលើការបដិសេធ ឬផ្លាស់ប្តូរលទ្ធផល ស្របច្បាប់ដូចមានចែងក្នុងអនុសញ្ញា ។

មាត្រា ២៧
ការដកពាក្យចេញពីសមាជិកភាព

ក្រោយរយៈពេលបីឆ្នាំ បន្ទាប់ពីថ្ងៃចូលជាភាគីពេញសិទ្ធិនៃអនុសញ្ញា ភាគីនិមួយៗអាច ដកពាក្យចេញពីសមាជិកភាពរបស់អនុសញ្ញានេះវិញនៅពេលណាមួយក៏បាន ដោយគ្រាន់តែសរសេរ បញ្ជាក់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ជូនដំណឹងទៅទីស្នាក់ការកំរិតឯកសាររបស់លេខាធិការដ្ឋាន ។

មាត្រា ២៨
ទីស្នាក់ការកំរិតឯកសារ

អគ្គលេខាធិការរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ នឹងមាននាទីជាទីស្នាក់ការកំរិតឯកសាររបស់ អនុសញ្ញានិងកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ២៩

អត្ថបទដែលមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់

អត្ថបទជាភាសាដើមដូចជា ភាសាអារ៉ាប់ ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងអេស្ប៉ាញ ដែលមានក្នុងអនុសញ្ញានេះ នឹងចាត់ទុកជាភាសាផ្លូវការត្រឹមត្រូវដូចគ្នា ។

ការចុះហត្ថលេខាខាងក្រោមជាសាក្សីឬភ័កតាងបញ្ជាក់ថា មានសិទ្ធិអំណាចត្រឹមត្រូវនិង ពេញលេញ បន្ទាប់ពីការចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញានេះ ។

ធ្វើនៅ

ថ្ងៃ

ខែ

ឆ្នាំ

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១

ប្រភេទសំណល់ដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យ

ប្រភេទសំណល់

- ១- សំណល់វេជ្ជសាស្ត្រ ដែលបានមកពីការព្យាបាល និងការវះកាត់ជំងឺនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ គ្លីនិក និងមជ្ឈមណ្ឌលវេជ្ជសាស្ត្រ ។
- ២- សំណល់ដែលបានមកពីផលិតផល និងដំណើរការរៀបចំផលិតឱសថ
- ៣- សំណល់ឱសថ ថ្នាំគ្រាប់ និងថ្នាំចាក់
- ៤- សំណល់ដែលបានមកពីផលិតផល ការផ្សំ និងការប្រើប្រាស់ថ្នាំសំរាប់ការបំបែកធាតុគីមី ជីវៈ និង ឱសថដែលបានមកពីរុក្ខជាតិ ។
- ៥- សំណល់ដែលបានមកពីការផលិត ការផ្សំ និងការប្រើប្រាស់ជាតិគីមីដើម្បីការពារសាច់ឈើ ។
- ៦- សំណល់ដែលបានមកពីផលិតផល ការផ្សំ និងការប្រើប្រាស់សារធាតុសរីរាង្គរំលាយ ។
- ៧- សំណល់ដែលបានមកពីការដុតកំដៅ និងដំណើរការធ្វើឱ្យលោហៈមានភាពរឹង ដែលផ្ទុកដោយសារធាតុគីមីស្យានីត (cyanides) ។
- ៨- សំណល់ដែលបានពីសារធាតុប្រេងដែលមិនអាចប្រើប្រាស់បាន
- ៩- សំណល់ប្រេង ទឹក អ៊ីដ្រូកាបូន ល្បាយទឹក និងថ្នាំលាប
- ១០- សំណល់ដែលបានមកពីសារធាតុផ្សេងៗ និងភាគល្អិតនានាដែលផ្ទុក ប៊ូលីក្លរីដេតធូណីល (PCBs) ប៊ូលីក្លរីដេតធូណីល (PCTs) និងប៊ូលីប្រូមីនប៊ីធូណីល (PBBs)
- ១១- សំណល់ដីដែលបានមកពីការស្នាក់នៅ ការបិទចំហេះ និងការធ្វើប្រតិកម្មពីរូបិយទិច (Pyrolytic)
- ១២- សំណល់ដែលបានមកពីផលិតផល ការផ្សំ និងការប្រើប្រាស់ទឹកខ្មៅ ល័ក្ខណ៍ ជាតិពណ៌ ថ្នាំលាប ម្រឹក្សណ៍ ថ្នាំរលោង ។
- ១៣- សំណល់ដែលបានមកពីផលិតផល ការផ្សំ និងការប្រើប្រាស់ដីឈើ ដំរកៅស៊ូ ជ័រញូស៊ិច ជ័រការ និងសារធាតុស្លីត ។
- ១៤- សំណល់សារធាតុគីមីថ្មីដែលពុំស្គាល់បានកើតឡើងពីការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍន៍ ឬសកម្មភាពបង្រៀន ដែលមានឥទ្ធិពលលើមនុស្ស ឬបរិស្ថាន ។
- ១៥- សំណល់ជាតិផ្ទុះដែលអាចកើតឡើងដោយដោយធម្មជាតិ មិនមែនជាប្រធានបទចំពោះច្បាប់ដីទេទៀត ។
- ១៦- សំណល់ដែលបានមកពីផលិតផល ការផ្សំ និងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីសំរាប់លាងរូបថត និងការប្រើប្រាស់សំភារៈផ្សេងៗក្នុងដំណើរការនោះ ។
- ១៧- សំណល់ដែលជាលទ្ធផលនៃការធ្វើប្រតិកម្មផ្ទៃខាងលើរបស់លោហៈ និងថ្នាំស្លឹច ។
- ១៨- សំណល់ដែលបានមកពីដំណើរការចាក់ចោលសំណល់ឧស្សាហកម្ម

តារាងរូបសំណួរ

- ១៩- លោហៈកាបូន(C)
- ២០- ប៊េរីល្យូម (Be) និងសមាសធាតុរបស់វា
- ២១- ក្រូម (Cr)និងសមាសធាតុរបស់វា
- ២២- សមាសធាតុទង់ដែង (Cu)
- ២៣- សមាសធាតុស័ង្កសី (Zn)
- ២៤- អាសេនិក (As) និងសមាសធាតុរបស់វា
- ២៥- សេលេញ៉ូម (Se) និងសមាសធាតុរបស់វា
- ២៦- កាត់ម្យូម (Cd) និងសមាសធាតុរបស់វា
- ២៧- អង់ទីមន (Sb) និងសមាសធាតុរបស់វា
- ២៨- តេលុយរ៉ូម (Te) និងសមាសធាតុរបស់វា (Tellurium; Tellurium compounds)
- ២៩- ម៉ាត (Hg) និងសមាសធាតុរបស់វា
- ៣០- តាល់ល្យូម (Tl) និងសមាសធាតុរបស់វា (Thallium; Thallium compounds)
- ៣១- សំណ (Pb) និងសមាសធាតុរបស់វា
- ៣២- សមាសធាតុអសរីរាង្គក្នុងអ៊ីន លើកលែងតែកាល់ស្យូមក្នុងអ៊ីន (Inorganic fluorine compoundss excluding calcium fluoride)
- ៣៣- ស្យានីតអសរីរាង្គ (CN⁻¹)
- ៣៤- សូលុយស្យុងអាស៊ីត ឬអាស៊ីតស្ថិតក្នុងលក្ខណៈរឹង (Acidic solution or acids in solid form)
- ៣៥- សូលុយស្យុងបាស ឬសូលុយស្យុងបាសស្ថិតក្នុងលក្ខណៈរឹង (Basic solutions or bases in solid form)
- ៣៦- អាបេស្តូ (ធូលី និងអំពោះ) (Asbestos)
- ៣៧- សមាសធាតុសរីរាង្គផូស្វរ (P)
- ៣៨- ស្យានីតសរីរាង្គ (Organic cyanides)
- ៣៩- ផេណុល សមាសធាតុផេណុល រាប់បញ្ចូលទាំងក្លរូផេណុល
- ៤០- អេទ័រ (Ethers)
- ៤១- សរីរាង្គអាឡូសែនរំលាយ (Halogenated organic solvents)
- ៤២- អង្គធាតុរំលាយសរីរាង្គ លើកលែងតែសរីរាង្គអាឡូសែនរំលាយ (Oranic Solvents excluding Halogenated Organic Solvents)
- ៤៣- កុងសែន្ទ នៃ ប្លូលីក្លរីន ឌីបេនស្យូហ្វុរ៉ាន (Any congenor of polychlorinated dibenzofuran)
- ៤៤- កុងសែន្ទ នៃ ប្លូលីក្លរីន ឌីបេនហ្សូប៊ីណូឌីន ឌីបេនូ-ប៊ីណូឌីន (Any congenor of polychlorinated dibenzo-p-dioxin)
- ៤៥- សមាសធាតុសរីរាង្គអាឡូសែន ក្រៅពីសមាសធាតុដែលទាក់ទងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនេះ ដូចជា :
(៣៩- ៤០ - ៤១ - ៤២ - ៤៣ - ៤៤) ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ២

ប្រភេទសំណល់ដែលស្នើអោយមានការពិចារណាពិសេស

- ៤៦- សំណល់ដែលប្រមូលបានមកពីសំណល់ផ្ទះសំបែង
- ៤៧- សំណល់ដែលបានមកពីការដុតសំណល់ផ្ទះសំបែង

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣

ចេញឈ្មោះស្តីពីលក្ខណៈគ្រោះថ្នាក់នៃសំណល់

ថ្នាក់ លេខសំគាល់ លក្ខណៈ

- ១ H₁ **សារធាតុដែលអាចផ្ទុះ**
 សំណល់ ឬសារធាតុផ្ទុះ គឺជាសារធាតុរឹង រាវ ឬសំណល់ (សមាសធាតុល្បាយ ឬសំណល់) ដែលមានលក្ខណៈផលិតឧស្ម័ននៅក្នុងប្រតិកម្មគីមី នៅក្នុង សីតុណ្ហភាពមួយ សំពាធនិងនៅល្បឿនតែមួយ ដែលអាចបណ្តាលឱ្យអន្តរាយ ដល់អ្វីៗដែលនៅជុំវិញ ។
- ៣ H₃ **អង្គធាតុរាវដែលចាស់នេះ**
 អង្គធាតុរាវងាយនេះ ជាអង្គធាតុរាវ ឬល្បាយអង្គធាតុរាវ ឬអង្គធាតុរាវ ដែលមាន អង្គធាតុរឹងនៅក្នុងល្បាយ ឬអណ្តូត (ឧទា : ថ្នាំលាប ថ្នាំរលោង ម្រឹក្សណ៍ ដោយមិនរាប់បញ្ចូលសារធាតុ ឬសំណល់ ម្យ៉ាងទៀតការបែងចែក ចំណាត់ថ្នាក់ គឺផ្អែកលើប្រភេទគ្រោះថ្នាក់របស់វា) ដែលនៅសីតុណ្ហភាព ៦០^oc (តាមការសាកល្បង នៅពេលសាកល្បងបិទកែវ (closed cup) ឬ ៦៥.៦^oc នៅពេលសាកល្បង បើកកែវ (open cup) វាជាចំហាយដែលមិនអាចនេះ) ។
- ៤.១ H_{4.1} **អង្គធាតុរឹងដែលចាស់នេះ**
 អង្គធាតុរឹង ឬសំណល់រឹង ឬសំណល់ផ្សេងៗ ក្រៅពីប្រភេទសំណល់ដែលអាចផ្ទុះ ហើយដែលអាចនេះ ឬអាចបណ្តាលអោយនេះដោយសារការកកិត ដែលស្ថិតក្នុង អំឡុងពេលដឹកជញ្ជូន ។
- ៤.២ H_{4.2} **សារធាតុឬសំណល់ដែលអាចនេះដោយខ្លួនឯង**
 សារធាតុឬសំណល់ដែលអាចនេះដោយខ្លួនឯង ក្នុងលក្ខខណ្ឌធម្មតា ក្នុងពេល ដឹកជញ្ជូន ឬនេះឡើងដោយសារប៉ះនឹងខ្យល់ ។
- ៤.៣ H_{4.3} **សារធាតុឬសំណល់ពេលប៉ះជាមួយទឹកកកឬកញ្ចក់ជាឧស្ម័នដែលចាស់នេះ**
 សារធាតុឬសំណល់ដែលធ្វើប្រតិកម្មជាមួយទឹក អាចក្លាយជាអង្គធាតុ

នេះដោយឯកឯង ឬជាខុស្តែងដែលងាយនេះក្នុងសភាពគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំង ។

- ៥.១ H_{5.1} **ការធ្វើអុកស៊ីដកម្ម**
សារធាតុឬសំណល់ ដែលមិនងាយនេះ ហើយជាទូទៅអាចនេះបាន នៅពេលមានប៉ះជាមួយអុកស៊ីសែន ឬជាមួយសារធាតុដទៃទៀត ។
- ៥.២ H_{5.2} **អុកស៊ីដកម្មសរីរាង្គ**
សារធាតុសរីរាង្គឬសំណល់ដែលផ្ទុកទៅដោយសម្ព័ន្ធបីរ៉ាឡង់ -o-o- ជាសារធាតុ ដែលអាចប្រែប្រួលដោយសារកំដៅ ដែលអាចរង exothermic ដោយការញែក ធាតុខ្លួនឯង ។
- ៦.១ H_{6.1} **ដែនកំនត់ "សភាពគ្រោះថ្នាក់"**
សារធាតុឬសំណល់ដែលអាចបង្កអោយស្លាប់ រងរបួសធ្ងន់ធ្ងរឬបំផ្លាញសុខភាព បើសិនយើងលេបចូល ដកដង្ហើម ឬការប៉ះតាមស្បែក ។
- ៦.២ H_{6.2} **សារធាតុចំលងអាក្រក់**
សារធាតុ ឬកាកសំណល់ ដែលផ្ទុកដោយមីក្រូសារពាង្គកាយឬជាតិពុលដែល យើងស្គាល់ ឬសង្ស័យថាបានបង្កអោយកើតជំងឺដល់សត្វ និងមនុស្សលោក ។
- ៨ H₈ **សារធាតុដែលបង្កអាក្រក់**
សារធាតុឬសំណល់ដែលនឹងបង្កការបំផ្លាញដោយប្រតិកម្មគីមី នៅពេលដែលប៉ះ ជាមួយជាលិកានៃសរីរាង្គមានជីវិត ឬក្នុងករណីដែលលេចជ្រាប រាល់សម្ភារៈ នឹងត្រូវបំផ្លាញឬខូចខាត រីឯឬមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនក៏អាចបង្កអោយមានគ្រោះថ្នាក់ ផ្សេងៗដែរ ។
- ៩ H₁₀ **ការបញ្ចេញខ្លួនកំពុងនៅក្នុងខ្យល់ ឬទឹក**
សារធាតុឬសំណល់ដែលអាចបញ្ចេញខ្លួនកំពុងនៅក្នុងកំរិតគ្រោះថ្នាក់ខ្ពស់នៅពេល មានប្រតិកម្មជាមួយទឹកឬខ្យល់ ។
- ៩ H₁₁ **ដែនកំនត់ "ការអូសបន្លាយនិងកំរិត"**
សារធាតុឬសំណល់បណ្តាលឱ្យមានជំងឺយូរអង្វែងនិងកំរិត រួមទាំងជំងឺមហារីក នៅពេលដែលមានការប៉ះពាល់តាមរយៈការ ដកដង្ហើម ការលេបចូលតាមមាត់ ឬការជ្រាបចូលតាមស្បែក ។
- ៩ H₁₂ **អេកូតិកសាស្ត្រ Ecotoxic**
សារធាតុឬសំណល់ដែលនឹងបង្កឱ្យមានការប៉ះពាល់បរិស្ថានភ្លាមៗ ឬក្នុងពេល អនាគតយូរអង្វែងបណ្តាលមកពីបណ្តុំជីវៈ ប្រព័ន្ធប៊ីយ៉ូទិច (biotic systems) ។

៩ H13 បន្ទាប់ពីការបោះបង់ចោលទិន្នផលសារធាតុណាមួយ វាអាចបណ្តាលឱ្យមានបញ្ហា ផ្សេងៗ ដូចមានរៀបរាប់ពីប្រភេទលក្ខណៈខាងលើ

ការវិភាគ

សុក្តានុពលគ្រោះថ្នាក់របស់ប្រភេទសំណល់ នៅមិនទាន់ចងក្រងជាឯកសារឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ទេ ។ ការវិភាគកំណត់ឱ្យច្បាស់លាស់ពីចំនួនគ្រោះថ្នាក់នៃសំណល់មិនអាចធ្វើបានឡើយ ។ ការសាវជ្រាវត្រូវ ធ្វើឡើងឱ្យល្អិតល្អន់ដើម្បីកំណត់ពីលក្ខណៈគ្រោះថ្នាក់ ដែលមានទៅលើមនុស្សឬបរិស្ថានដោយសារ ប្រភេទសំណល់ទាំងនេះ ។ ការវិភាគទៅតាមកំរិតស្តង់ដារកំណត់ អាចធ្វើអោយសារធាតុនិងរូបធាតុ ពុំមានលក្ខណៈបំពុល ។ មានប្រទេសជាច្រើនបានពង្រីកការវិភាគរបស់ខ្លួន ដែលអាចអនុវត្តក្នុងបញ្ជី រូបធាតុ ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ១ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤

ដំណើរការបោះបង់ចោលសំណល់

ក. ដំណើរការដែលមិនមែនអោយមានលទ្ធភាពក្នុងការកែច្នៃ ការដកយក ការចំរាញ់ ការប្រើប្រាស់ឡើងវិញដោយផ្ទាល់ ឬការប្រើប្រាស់ជំនួស ។

នៅវគ្គ "ក" នេះបានលើកឡើងពីរាល់ការអនុវត្តន៍ លើការចាក់សំណល់ចោលទៅតាមការ ប្រតិបត្តិជាក់ស្តែង ។

- D1 ចាក់ចោលទៅក្នុងឬទៅលើដី (ឧទាហរណ៍: ទីលានទុកដាក់សំណល់)
- D2 ការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មជាមួយដី (ការបំបែកធាតុដីនៃអង្គធាតុរាវឬសំណល់កករាត់ ដែលចាក់ ចោលទៅក្នុងដី)
- D3 ការទុកដាក់សំណល់ដោយកប់អោយជ្រៅ (ការចាក់បញ្ចូលទៅក្នុងអណ្តូង)
- D4 ការទុកដាក់នៅផ្ទៃខាងលើ (ការទុកដាក់សំណល់រាវ ឬសំណល់រាត់នៅក្នុងរណ្តៅ ត្រពាំង ឬនៅក្នុងដៃសមុទ្រ)
- D5 ទីលានទុកដាក់សំណល់ពិសេស (បានដាក់ជាជួរដាច់ៗពីគ្នា មានកំរិតបិទជិត និងដាក់អោយ ដាច់ពីគ្នា ដោយគិតត្រឹមហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ។
- D6 ការបោះបង់ចោលទៅក្នុងទឹក លើកលែងសមុទ្រនិងមហាសមុទ្រ
- D7 ការបោះបង់ចោលទៅក្នុងសមុទ្រនិងមហាសមុទ្រ រាប់បញ្ចូលទាំងជ្រលងសមុទ្រ (sea-bed) ទៀតផង ។

- D₈ ការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មជីវៈ មិនបានបញ្ជាក់អោយបានច្បាស់លាស់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនេះ គឺជា លទ្ធផលនៃសមាសធាតុចុងក្រោយឬល្បាយ ដែលត្រូវបានធ្វើការបោះបង់ចោលដោយអនុវត្ត តាមការប្រតិបត្តិនៅក្នុងវគ្គ "ក" នេះ ។
- D₉ ការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មតាមលក្ខណៈរូបនិងគីមី ដែលមិនមិនបញ្ជាក់អោយបានច្បាស់ ឬល្បាយ ដែលត្រូវបានបោះបង់ចោល ដោយអនុវត្តតាមការប្រតិបត្តិ នៅក្នុងវគ្គ "ក" នេះ ដូចជា (វិញ្ញត្តិ សំងួត ការដុតឱ្យក្លាយជាផេះ ការបន្សាបឬការកំណក)
- D₁₀ ការដុតសំណល់នៅលើដី
- D₁₁ ការដុតសំណល់នៅសមុទ្រ
- D₁₂ ការស្តុកទុកជាអចិន្ត្រៃយ៍ (ទីតាំងរបស់កុងតឺន័រនៅក្នុងទឹក)
- D₁₃ ការលាយឬការច្របូកចូលគ្នានៃប្រភេទសំណល់ មុននឹងដាក់ស្នើចំពោះដំណើរការប្រតិបត្តិ ដូច មានចែងក្នុង វគ្គ "ក"
- D₁₄ ការវេចខ្ចប់ឡើងវិញ មុននឹងដាក់ស្នើចំពោះដំណើរការប្រតិបត្តិ ដូចមានចែងក្នុងវគ្គ "ក"
- D₁₅ ការស្តុកទុកដើម្បីរង់ចាំ ដំណើរការប្រតិបត្តិ ដូចមានចែងក្នុងវគ្គ "ក"

ខ. ដំណើរការដែលអាចឈានទៅរកការច្រើនប្រាស់ធនធានឡើងវិញ ការកែច្នៃ ការចំរាញ់ ការច្រើនប្រាស់ឡើងវិញដោយផ្ទាល់ ឬការច្រើនប្រាស់ជំនួស

វគ្គ ខ រួមបញ្ចូលដំណើរការចាក់ចោលសំណល់ទាំងអស់ ដែលផ្ទុកដោយវត្ថុធាតុដូចបាន កំណត់តាមច្បាប់ ឬបានពិចារណាថាជាសំណល់គ្រោះថ្នាក់ បើមិនដូច្នោះទេ នឹងត្រូវអនុវត្តតាមដំណើរ ការប្រតិបត្តិដូចមានចែងក្នុងវគ្គ "ក" ។

- R₁ ប្រើប្រាស់ដូចប្រេងឥន្ធនៈ (ក្រៅពីការដុតផ្ទាល់) ឬប្រើប្រាស់សំរាប់បង្កើតអគ្គិសនី
- R₂ ការទាញយក ឬបង្កើតឡើងវិញសារធាតុរំលាយ
- R₃ ការកែច្នៃឬការទាញយកមកវិញសារធាតុសរីរាង្គ ដែលមិនប្រើជាសារធាតុរំលាយ
- R₄ ការកែច្នៃឬការទាញយកមកវិញនូវលោហៈ និងសមាសធាតុរបស់លោហៈ
- R₅ ការកែច្នៃឬការទាញយកមកវិញអង្គធាតុអសរីរាង្គផ្សេងៗ
- R₆ ការបង្កើតឡើងវិញនូវអាស៊ីតឬបាស
- R₇ ការបង្កើតឡើងវិញសមាភាគប្រើប្រាស់សំរាប់កាត់បន្ថយការបំពុល
- R₈ ការបង្កើតឡើងវិញសមាភាគពីកាតាលីករ
- R₉ ការប្រើប្រាស់ប្រេងដែលចំរាញ់ឡើងវិញឬការប្រើប្រាស់សារធាតុនូវប្រេងដែលធ្លាប់ប្រើរួចហើយ ។
- R₁₀ ការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់កសិកម្ម និងការលើកកម្ពស់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី
- R₁₁ ការប្រើប្រាស់វត្ថុធាតុដែលជាសំណល់បានមកពីដំណើរការចាក់ចោល ដូចមានចែងក្នុង R₁ - R₁₀
- R₁₂ ការផ្លាស់ប្តូរប្រភេទសំណល់ដើម្បីដាក់ស្នើចំពោះដំណើរការដូចមានក្នុង R₁- R₁₁
- R₁₃ ការប្រមូលផ្តុំវត្ថុធាតុ ដែលចាំបាច់សំរាប់ដំណើរការក្នុងវគ្គ "ខ"

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥ " ក "

ព័ត៌មានដែលត្រូវផ្តល់ក្នុងប្រកាស

- ១- មូលហេតុនៃការនាំសំណល់ចេញ
- ២- ម្ចាស់នាំសំណល់ចេញ -១
- ៣- ម្ចាស់បង្កើតសំណល់ និងទីកន្លែងបង្កើតសំណល់ -១
- ៤- ម្ចាស់បោះបង់សំណល់ចោល និងទីកន្លែងពិតប្រាកដសំរាប់បោះបង់ចោល -១
- ៥- អ្នកដែលមានបំណងដឹកជញ្ជូនសំណល់ ឬភ្នាក់ងាររបស់គេ បើស្គាល់ -១
- ៦- ប្រទេសនាំសំណល់ចេញ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច -២
- ៧- ប្រទេសដែលត្រូវធ្វើការដឹកជញ្ជូនកាត់ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច -២
- ៨- ប្រទេសនាំចូលសំណល់ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច -២
- ៩- សេចក្តីប្រកាសទូទៅ ឬលាក់ការ
- ១០- ថ្ងៃខែនៃគំរោងវេចខ្ចប់ដឹកជញ្ជូន និងក្នុងកំឡុងពេលដែលសំណល់ត្រូវបាននាំចេញ និងសំណើលើគំរោងនៃការធ្វើដំណើរ (រួមទាំងចំនុចចេញ និងចូល) -៣
- ១១- មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនដែលបានគ្រោងទុក (តាមផ្លូវថ្នល់ រថភ្លើង តាមសមុទ្រ តាមអាកាស តាមផ្លូវទឹកឆ្ងាយពីមាត់សមុទ្រ)
- ១២- ព័ត៌មានដែលទាក់ទងទៅនឹងការធានារ៉ាប់រង -៤
- ១៣- រៀបរាប់នាមកត្តា និងរូបនិយមនៃសំណល់ រួមទាំងលេខសំគាល់ Y លេខសំគាល់របស់ UN និងសមាសភាពរបស់វា -៥ និងព័ត៌មានពីការប្រើឧបករណ៍ពិសេស រួមទាំងសេចក្តីចែងអំពី ភាពអាសន្នក្នុងករណីមានគ្រោះថ្នាក់ ។
- ១៤- ប្រភេទនៃការវេចខ្ចប់ឡើងវិញដែលបានគ្រោងទុក (ចុង អាង ឬនាវា)
- ១៥- ការកំណត់បរិមាណគិតជា ទំងន់ ឬជាមាឌ -៦
- ១៦- រៀបរាប់ពីដំណើរនៃការផលិតសំណល់ -៧
- ១៧- សំណល់ដែលចុះបញ្ជីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I ចំណាត់ថ្នាក់ពីឧបសម្ព័ន្ធ III អំពីលក្ខណៈនៃកំរិតគ្រោះថ្នាក់របស់សំណល់ លេខសំគាល់ H និងប្រភេទថ្នាក់ទៅតាមការកំណត់របស់ UN
- ១៨- រូបមន្តនៃការបោះបង់ចោលសំណល់ ដូចមានចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ IV
- ១៩- ម្ចាស់បង្កើត និងម្ចាស់នាំសំណល់ចេញត្រូវរាយការណ៍ពីតម្លៃបានត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់ ។
- ២០- ក្រោយពីការវាយតម្លៃលើសំណល់គ្រោះថ្នាក់ ឃើញថាពុំមានការគ្រប់គ្រងតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសបរិស្ថាន ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់បរិស្ថាន ឬបទបញ្ជាគិរបស់ប្រទេសនាំចូលនោះអ្នកបោះបង់សំណល់ត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងដល់អ្នកនាំចេញ ឬអ្នកបង្កើត (រួមទាំងការងារបច្ចេកទេសរបស់រោងចក្រ) ។
- ២១- ព័ត៌មានដែលទាក់ទងនឹងការចុះកិច្ចសន្យារវាងម្ចាស់នាំចេញ និងម្ចាស់បោះបង់សំណល់ ។

កំណត់សំគាល់

- ១- នាម និងគោត្តនាម និងអាស័យដ្ឋាន ទូរស័ព្ទ ឬទូរសាររបស់បុគ្គលដែលត្រូវទាក់ទង ។
- ២- នាម និងគោត្តនាម និងអាស័យដ្ឋាន ទូរស័ព្ទ ឬទូរសារ ។
- ៣- ក្នុងករណី ពុំបានដឹងនូវការបញ្ជាក់ជាទូទៅអំពីចំនួនជើង និងកាលបរិច្ឆេទនៃការដឹកជញ្ជូន តាមផ្លូវទឹក នោះចំនួនជើងដឹកជញ្ជូនដែលប្រព្រឹត្តទៅជាញឹកញាប់នឹងអាចយកជាការបាន ។
- ៤- ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដែលទាក់ទងនឹងតម្រូវការធានារ៉ាប់រង និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកនាំចេញ អ្នកដឹកជញ្ជូន និងអ្នកបោះបង់ចោល ។
- ៥- លក្ខណៈធម្មជាតិនិងកំហាប់នៃសមាសធាតុបង្កគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំង ក្នុងលក្ខខណ្ឌពុលបូបង្កគ្រោះ ថ្នាក់ ភាគច្រើនគឺបង្ហាញឡើងតាមរយៈ ការប្រើប្រាស់សំណល់ និងវិធីសាស្ត្របោះបង់ចោល ដែលត្រូវស្នើឡើង ។
- ៦- ក្នុងករណីសេចក្តីប្រកាសទូទៅស្តីពីការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវទឹក នឹងតម្រូវអោយមានការលើកឡើង ពីបរិមាណនិងគុណភាពតាមការច្នៃស្ថាន សំរាប់ការដឹកជញ្ជូននីមួយៗ ។
- ៧- ជាការចាំបាច់ដែរត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃពីភាពគ្រោះថ្នាក់ និងកំណត់អោយបានសមរម្យលើសំណើ ចំពោះដំណើរការចាក់ចោលសំណល់ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥ " ខ "

ព័ត៌មានដែលត្រូវផ្តល់ក្នុងឯកសារចម្លង

- ១- ម្ចាស់នាំចេញសំណល់ -១
- ២- ម្ចាស់បង្កើតឬទឹកនៃឯកសារចម្លងសំណល់ -១
- ៣- អ្នកបោះបង់ចោលនិងទឹកនៃឯកសារចម្លងសំរាប់បោះបង់ចោលសំណល់ -១
- ៤- អ្នកដឹកជញ្ជូនឬភ្នាក់ងាររបស់គេ -១
- ៥- កម្មវត្ថុនៃសេចក្តីប្រកាសទូទៅ ឬដាច់ដោយឡែក
- ៦- ថ្ងៃ ខែ នៃការចាប់ផ្តើមដំណើរការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែន និងថ្ងៃចុះហត្ថលេខាលើបង្កាន់ដៃ ដោយបុគ្គលនីមួយៗ ដែលទទួលខុសត្រូវលើសំណល់នេះ ។
- ៧- មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន (តាមផ្លូវជាតិ តាមផ្លូវដែក តាមផ្លូវទឹក តាមសមុទ្រ និងតាមអាកាស) រាប់បញ្ចូលទាំងប្រទេសនាំចេញ នាំចូល ឆ្លងកាត់ និងចំនុចចេញ ចូល ដែលបានជ្រើសរើស ។
- ៨- ការរៀបរាប់ជាទូទៅពីសំណល់ (ភាពរូបនិយម ឈ្មោះ និងចំណាត់ថ្នាក់ និងលេខសំគាល់ ត្រឹមត្រូវតាម UN លេខសំគាល់ Y និង H) ។

- ៩- ព័ត៌មានទៅលើតម្រូវការប្រើប្រាស់ពិសេស រួមទាំងសេចក្តីចែងនៃភាពអាសន្ន ក្នុងករណី មានការគ្រោះថ្នាក់ ។
- ១០- ប្រភេទនិងចំនួននៃការរេចខ្ចប់
- ១១- បរិមាណគិតជាទំងន់និងមាឌ
- ១២- សេចក្តីប្រកាសដោយម្ចាស់បង្កើត និងម្ចាស់នាំចេញសំណល់ជាព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ ។
- ១៣- សេចក្តីប្រកាសដោយម្ចាស់បង្កើតនិងម្ចាស់ដឹកជញ្ជូនសំណល់ ដែលបញ្ជាក់ថាគ្មានការ ជំទាស់ពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច នៃប្រទេសពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដែលជាតួភាគី ។
- ១៤- ការបញ្ជាក់ដោយម្ចាស់បោះបង់ចោលលើបង្គាន់ដៃ ស្តីពីការជ្រើសរើសមធ្យោបាយសំរាប់ធ្វើការ បោះបង់ចោល និងការត្រួតពិនិត្យបញ្ជាក់ពីវិធីសាស្ត្រ និងកាលបរិច្ឆេទសមរម្យនៃការបោះបង់ ចោលសំណល់នេះ ។

កំណត់សំគាល់

តាមច្បាប់ដឹកជញ្ជូន តម្រូវការព័ត៌មានក្នុងឯកសារចល័ត នឹងត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងឯកសារតែ មួយ ។ នៅពេលដែលព័ត៌មានមិនអាចបញ្ចូលក្នុងឯកសារតែមួយបាន នោះច្បាប់ដឹកជញ្ជូនតម្រូវអោយ ធ្វើការបំពេញព័ត៌មានដែលមានលក្ខណៈប្រសើរជាងការថតចម្លង ។ កន្លែងណាដែលអាចបញ្ចូលបាន ជាមួយតម្រូវការនោះតាមច្បាប់នៃការដឹកជញ្ជូន ។ ឯកសារចល័តនឹងត្រូវអនុវត្តតាមសេចក្តី ណែនាំ ទៅដល់អ្នកដែលផ្តល់ព័ត៌មាន និងបំពេញទៅតាមពាក្យសុំ ។

១- នាមនិងគោត្តនាម និងអាស័យដ្ឋាន លេខទូរស័ព្ទនិងទូរសាររបស់បុគ្គល ដែលត្រូវទាក់ទង នៅក្នុងករណីបន្ទាន់ ។

**ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦
ការកាត់សេចក្តី**

មាត្រា ១

លើកលែងតែកិច្ចព្រមព្រៀងដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី ២០ របស់អនុសញ្ញាចេញ បើមិន ដូច្នោះទេ បែបបទនៃការកាត់សេចក្តី នឹងត្រូវអនុវត្តទៅតាមមាត្រាទី ២ ដល់មាត្រាទី ១០ ដូចដែល បានចែងខាងក្រោមខាងក្រោម។

មាត្រា ២

ភាគីទាមទារត្រូវប្រកាសដល់លេខាធិការដ្ឋាន អំពីតួភាគីដែលបានព្រមព្រៀង ដាក់ស្នើជំលោះ នេះដើម្បីឱ្យមានការកាត់សេចក្តី ដោយអនុលោមតាមវគ្គទី ២ និងវគ្គទី ៣ នៃមាត្រាទី ២០ ជាពិសេសការបកស្រាយ ការអនុវត្តន៍មាត្រារបស់អនុសញ្ញាដូចដែលបានចែង ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវ បញ្ជូនព័ត៌មានដែលទទួលបាន ទៅកាន់ភាគីទាំងអស់ ។

មាត្រា ៣

ក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រម ត្រូវមានសមាជិកចំនួនបីរូប ។ រាល់ភាគីជាត្រូវជំលោះនឹងត្រូវជ្រើសរើស ចៅក្រមមួយរូបនិងចៅក្រមចំនួនពីររូបទៀតទៅតាមការកំណត់ដោយមានការ ឯកភាពរួម ។ ចៅក្រម ទី ៣ នឹងក្លាយជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រម ។ ចៅក្រមចុងក្រោយមិនអាច មានសញ្ជាតិ ដូចភាគីជំលោះ ឬមិនមានកន្លែងស្នាក់នៅក្នុងប្រទេសនៃភាគីជំលោះ ឬមិនមែនជាអ្នកធ្វើការឱ្យ ពួកគេពីមុន ឬគ្មានការទាក់ទងពីបញ្ហាតំណែងផ្សេងៗជាមួយពួកគេ ។

មាត្រា ៤

១- បើប្រធានក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រម មិនទាន់បានកំណត់ទុកជាមុនក្នុងរយៈពេល ២ខែ មុន ពេលតែងតាំងចៅក្រមទីពីរ នោះអគ្គលេខាធិការរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ នឹងត្រូវតែងតាំងក្នុងកំឡុង ពេល ២ខែ តាមសំណើរបស់ភាគី ។

២- បើសិនភាគីណាមួយក្នុងចំណោមភាគីជំលោះ មិនបានតែងតាំងចៅក្រមក្នុងរយៈពេល ២ខែ បន្ទាប់ពីបានទទួលលិខិតបញ្ជាក់តាមសំណើ ភាគីផ្សេងៗអាចជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការ អង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលជាបុគ្គលមានសិទ្ធិតែងតាំងប្រធានក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមក្នុងកំឡុងពេល ២ខែ ។ នៅពេលតែងតាំងរួច ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមត្រូវស្នើភាគីនីមួយៗ ដែលមិនទាន់ បានតែងតាំងចៅក្រមអោយធ្វើការតែងតាំងក្នុងរយៈពេល ២ខែ ។ បន្ទាប់ពីពេលនេះ គាត់ត្រូវជូន ដំណឹងដល់អគ្គលេខាធិការ អង្គការសហប្រជាជាតិពីសមាសភាពបុគ្គលដែលត្រូវបានធ្វើការតែងតាំង ឱ្យបានក្នុងរយៈពេល ២ខែ ។

មាត្រា ៥

១- ក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមនឹងត្រូវផ្តល់នូវសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ដោយអនុលោមតាមច្បាប់របស់ អន្តរជាតិ និងសេចក្តីចែងរបស់អនុសញ្ញា ។

២- រាល់ក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមដែលបានបង្កើតឡើងតាមការចែងនៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ នឹងត្រូវយោង តាមនីតិវិធីដែលមាននៅក្នុងច្បាប់ ។

មាត្រា ៦

១- រាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមលើនីតិវិធីនិងខ្លឹមសារសំខាន់ នឹងត្រូវទទួលយក ជាការបានលុះតែមានការបោះឆ្នោតគាំទ្រពីសមាជិក ។

២- ចៅក្រមអាចអនុវត្តវិធានការណ៍សមរម្យដើម្បីបង្កើតសភាពការណ៍ពិត ។ វាអាចជាសំណើ របស់ភាគីមួយដែលបានណែនាំពីវិធានការណ៍ចាំបាច់សំរាប់ការពារជាបណ្តោះអាសន្ន ។

៣- ភាគីជំលោះត្រូវផ្តល់គ្រប់មធ្យោបាយចាំបាច់ ដើម្បីអោយដំណើរការប្តឹងតវ៉ាប្រព្រឹត្តទៅ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ។

៤- ការអវត្តមានឬការខកខានភាគីក្នុងជំលោះ មិនមែនជាការបង្កើតឧបសគ្គចំពោះដំណើរការ ប្រព្រឹត្តទៅនៃការប្តឹងតវ៉ាឡើយ ។

មាត្រា ៧

ចៅក្រមអាចស្តាប់និងបង្កើតឡើងផ្ទាល់នូវអំណះអំណាង ដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយពីបញ្ហាជំលោះ។

មាត្រា ៨

បើសិនក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមមិនកំណត់បញ្ហា អាស្រ័យដោយកាលៈទេសៈពិសេសណាមួយនោះ ការចំណាយលើចៅក្រម រួមទាំងការបង់ប្រាក់ទៅលើសមាជិកគេ នឹងត្រូវបានទទួលរ៉ាប់រងដោយភាគី ជំលោះ ដោយចំណែកស្មើគ្នា ។ ចៅក្រមត្រូវរក្សាទុកនូវរាល់ការចំណាយ នឹងត្រូវផ្តល់សេចក្តី បញ្ជាក់ការចំណាយចុងក្រោយដល់ភាគី ។

មាត្រា ៩

ភាគីដែលមានការចាប់អារម្មណ៍ចំពោះដំណើរប្រព្រឹត្តទៅរបស់ច្បាប់ក្នុងបញ្ហាជំលោះ ដែលអាច ប្រែប្រួលដោយសេចក្តីសំរេចចិត្ត ភាគីនោះធ្វើអន្តរាគមន៍ដោយមានការឯកភាពពីចៅក្រម ។

មាត្រា ១០

- ១- ក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រម នឹងត្រូវធ្វើការផ្លាស់ប្តូរក្រោយពីរយៈពេល ៥ ខែ ចាប់ពីថ្ងៃបង្កើត លើកលែងតែមានករណីចាំបាច់ដែលអាចពន្យារពេល មិនឱ្យហួសពីរយៈពេល ៥ខែ ។
- ២- ការសំរេចចិត្តដោយក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រម នឹងត្រូវភ្ជាប់ដោយការបញ្ជាក់ពីមូលហេតុ ច្បាស់លាស់ ។ ការសំរេចចិត្តនេះនឹងត្រូវបញ្ចប់ ហើយភាគីជំលោះនឹងត្រូវបានកំណត់ទៅតាមច្បាប់ ។
- ៣- រាល់ជំលោះដែលកើតឡើងរវាងភាគីទាក់ទងនឹងការបកស្រាយ ឬការប្រតិបត្តិសេចក្តី សំរេច អាចដាក់ស្នើដោយភាគីទៅក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមដែលត្រូវបានតែងតាំង ឬបើសិនមានការ យឺតយ៉ាវឬពុំបានដល់ដៃចៅក្រមដែលបានបង្កើតឡើង នោះត្រូវអនុវត្តទៅតាមករណីទី ១ ។